

Schicht-szappan

Mindenütt kapható! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.

„szarvas“ vagy „kulcs“
jeggyel
legjobb, legkiadósabb s ennél fogva
legelősebb szappan. — Minden ká-
ros alkotórésztől mentes.

10468

+ Soványság +

Selym testápolók a D. Franz Steiner & Co. Berlini cégére. Aranyéremmel kitüntetve Páris 1900. Hygiene-Kiállításán és Hamburg 1901. 6-8. há alatti már 30 fontnyi gyártású készletesség. Orvosi rend. ment. Szégyen becsületlen. Nem szédülő. Számos kiemelkedés. A kartononként 2 kor. 50 fillér. Postai utalvány vagy utánvéttel. Szállítja: 10128
TÖRÖK JÓZSEF
gyógyszerész,
Budapest, 18. Király-u. 12

VASÁRNAPI UJSÁG

27. SZ. 1904. (51. ÉVFOLYAM.) SZERKESZTŐ: NAGY MIKLÓS. FŐMUNKATÁRS: MIKSZÁTH KÁLMÁN. BUDAPEST, JULIUS 3.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és ... egész évre 24 korona ... Vasárnapi Ujság ...

Testesség, Kövértestűség.

Hogy nyúlánk legyünk a nélkül, hogy az egészségünknek ártson, használjuk a **Pilules Apollo-t**, mely tengeri növények alapján van előállítva és párisi orvosok által jóváhagyva.

E könnyen behartható gyógyszer elhajtja a túlságos embonpoint csaltatatlannal és biztosítja rövid idő alatt a kövértestűség gyógyulását mind a két nemnél.

Es a titka minden elegáns hölgynek, ki nyúlánk és fiatalos alakját megakarja őrizni. Egy üvege ára utasítással együtt K 6.45 bérmentve, utánvéttel K 6.75.

J. Ratié, Pharmacia, 5, Passage Verdeau, Paris (9e).

Raktár Berlinben: **B. Hadra, gyógyszerész, Spandauerstrasse 77.**

Ausztria-Magyarországban: **Török József gyógyszerész, Budapest, Király-utca 12.** 10467

Venus és Lithion

természetes legerősebb szén-sav és Lithion tartalmú forrása a kontinensnek

Kézdí-Polyáni székely forrás

Mathatós szer vese-hólyagbaj-vizeleti nehézségeknél: rheuma-csúsz, cukor valamint katarhus és emésztési zavarok ellen

Főraktár: **ÉDESKUTY L. Budapest.** 10469

Rozsnyói vasas-gyógyfürdő és hidegvizgyógyintézet

Rozsnyón (Gömörme gyében)

Vasas hidegvizgyógyfürdő, klimatikus gyógyhely. Fekszik 400 méternyire a tenger színe fölött; a szelek ellen teljesen védett, kies fekvéstől ócsosoni völgyben, az 1290 mtr. magas Pozsáló v. Ökörhegy alján, a várostól 20 percnyire. Pormentes levegő, gondozott sétányok, villamos világítás, feltűnően olcsó árak; vasúti-, posta- és távírda-állomás; a városall telefontársaságok.

10471

Elő- és utóidényben 30% engedmény.

Nagy kirándulóhelyek: Dobsinai jégbarlang, Aggteleki csepkőbarlang, Szádelő-völgy, Krasznahorkai vár stb. Prospektussal és felvilágosítókkal készíttel szolgál.

A fürdőigazgatóság.

Dr. Hajcsi Sándor fürdőorvos. **Feymann László** fürdőigazgató.

TÁTRA-FÜRED

A Magas Tátra legnagyobb klimatikus gyógyhelye 1020 méter magasságban. 400 szoba. Vizgyógyintézet. Az új Nagy-szálló, 120 elsőrendű szobával egész éven át nyitva. Villamos világítás. Központi fűtés. Penzió-rendszer. Villamos kocsi-közeledés Poprád-Felkáról.

Fürdőleírát kívánatra küld

10473 **A fürdőigazgatóság.**

GERMANDRÉE PORHANYÓS ÁLLAPOTBAN és TABLETTÁKBAN

Francia szabadalom. A szépség titka, ideális fiatalított feltételű tartós, egészséges és diszkrét. A Germandrée az arcbőrnek egészséges és üde színt ad.

1900 évi Párisi Világkiállítás: **ARANYÉREM**

MIQUOT-BOUCHER, 49, Rue Vivienne, PARIS.

Kapható **Török József** gyógyszerésztől Budapesten.

Az egész világból jövő

hálaíratok és elismerőlevelek fényes bizonygatják tesznek arról, hogy a

HAJÓS-féle aradi Ibolya-Crème

szepül, májfolt, bibircs, bőrvörösség és mindenemű arcziztatásnak ellen feltűnő jó és utóélettel készíttel. A bőre rögtön felszívódik, hatása bámulatba ejtő. **Nappal is használható!**

Egy tégely ára 1 korona.

Aradi Ibolya-crème-szappan 70 fillér. — Ibolya hölgyor fehér-, rózsá- és krém-színben egy doboz 1 korona 20 fillér. — Ibolya-tej (Eau de Violet de Hajós) egy üveg 1 korona.

Bevásárlásnál csak **HAJÓS-féle** készíttel-nyeket tessék elfogadni.

Kapható a készítő **HAJÓS ÁRPÁD** feltalálónál: **gyógyszerésztára és gyógygyógyászati laboratoriuma** **Arad, Andrássy-tér 22 a megházzal szemben.** Főraktárak Budapesten: **Török József Király-utca 12 és Andrássy-út 26. Nádorgyógytár Váci-körút 17. Neruda Nándor Kossuth Lajos-u. 7. és Zoltán Béla gyógyszerésztől Szabadság-tér.**

Császárfürdő

BUDAPESTEN 0430

téli és nyári gyógyhely.

Előszórás. E kénesvízi gyógyfürdő, páratlan gőzfürdővel és legmodernebb lezuhanyzókkal, pompás ásványvíz uszodákkal, hő- és kádfürdővel. Prospektus ingyen bérmentve

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER

TERMÉSZETES SAVANYÚ-KÚT

Sonol hajujtó fluoreszkáló sugarak által.

A legújabb tudományos kutatások és T. tanár kijelentése szerint az összes mikroorganizmusokat fényerővel lehet ártalmatlanná tenni. Tudvalevő dolog, hogy a haj kihullását gombák okozzák. A hajmentő szer, mely fluoreszkáló sugarakat támasztó festéket tartalmaz, a hajnövést előmozdító oly kül- és belföldi növényekből van előállítva, melyek a hajlajra bakteriumok és hajnövést hátráltató hatást gyakorolnak. **A fluoreszkáló sugarakat támasztó hajmentő-szer** egy nélkülözhetetlen segédeszköz a hajnövést fenntartására és újraszélesztésére is szommal ott alkalmazandó, hol kopra képződik és tünni kezd a haj. Kopasz helyeken újra dús hajzat nő. Használati utasítás: A hajmentő-szer esetlenül kenendő a fejre, mely után a fej a nap sugarak vagy erős fény felé tartandó. Teljesen ártalmatlan szer. Ára egy üvegnek 3 K. Egy nagy üvegnek 5 K. **Jul. J. Rix (A. Rix & Bruder)**, Wien, II., Praterstrasse 16. Szétküldés titoktartás és utánvét mellett. Ismétlődőknak engedmény. 10283

ZSIGMONDI KÁROLY kocsigyártó,

Budapest, IX., Imre-utca 3, a központi vásároszarnok mögött. Árjegyzék ingyen és bérmentve küld. **Museum-körúti raktárát becsünetteltte.** Használt kocsikat becsürettel, javításokat elfogad.

Egy kísérlet elegendő

annak igazolására, hogy az arcz és kéz ápolására, szeplők, májfoltok, pattanások, kifutások ellen a már általánosan elterjedt **Korányi-féle kámforos arcz-krém** hatásában föltűnő hatatlan. Zsirtalan, nappalra is alkalmazható. **Egy tégely ára 1 korona, 6 tégelyt bérmentve küld:**

Korányi Imre «Kigyóhoz címzett» gyógyszerésztára Nyiregyházán.

SERRAVALLO

China-bora vassal.

Erősítő szer gyengék, vérszegények és lábadozók számára. Étvágygerjesztő, idegerősítő, vérjavító szer.

3000-nál több orvosi vélemény.

Kitűnő íz.

J. Serravallo — Trieste-Baroola.

Kapható a gyógyszerésztárakban

1/2 literes üvegekben K 2.40 és 1 literes üvegekben K 4.40.

KWIZDA FERENCZ JÁN.

9931 es. és kir. osztr.-magy., román kir. és bulgár fejed. udv. szállító, Kerületi gyógyszerész Korneuburgban Bécs mellett.

Kwizda Fluidja

Kigyó védjég (Turlata-Fluid). (Kwizda-féle köszvény-fluid.)

Régi jóhíri diét.-kosm. szer az emberi test izmainak és inainak erősítésére és edzésére. Eredményesen használva turisták, kerékpárosok s lovaglók által nagyobb táruk utáni erősítésre és erőtújításra.

Arak: 1/2 palaez K 2.— 1/2 palaez K 1.20

Kapható minden gyógyszerésztárban. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Főraktár Magyarország részére: **Török József** gyógyszerésztől, Budapest, Király-utca 12 és Andrássy-út 26. sz.

VAS GEREBEN ÖSSZEJÜJTÖTT MUNKAI

ILLUSZTRÁLT KIADÁS

VAS GEREBEN józsu, zamatos magyarságú munkáinak egy magyar ház könyvtárából sem szabad hiányozni.

13 kötetben teljes; ára füze kor. 52.— Egyöntetű díszes kötésben kor. 72.80

Havi részletfizetésre is kapható.

Minden kötet külön is megszerezhető:

Egy-egy kötet ára füze .. 4 kor. — fill. Diszkrétésben .. 5 kor. 60 fill.

A régi jó idők. 117 képpel. Nagy idők, nagy emberek. 97 képpel. Pörös atyafiak. 108 képpel. A nemzet napzsamosai. 95 képpel. Egy alispán. 100 képpel. Garasos arisztokratia. 98 képpel. Tekintetes urak. 133 képpel. Jurátus élet. 107 képpel. Eletunt ember. 137 képpel. Dixi, adomák. 94 képpel. II. József császár kora Magyarországnak. Regény. Neogrady Antal rajzaival. **Parlagi képek.** — Tormagyókerék. Goró Lajos. 43 rajzával.

Pótkötet: **Vas Gereben élete.** Irta Barabás Abel.

Kap-hatók: **Lampel R. (Wodianer F. és Fiai)** es. és kir. udvari könyvkereskedésben Budapest, VI. ker., Andrássy-út 21. és minden könyvkereskedésben.

BÁRÓ PODMANICZKY FRIGYES.

MAGYAR FŐVÁROS legismertebb és legjellemzetesebb alakjainak az egyike báró Podmaniczky Frigyes, a szabadelvű párt ösz elnöke. Igazi budapesti ember; úgyszólván egész életét itt töltötte szülővárosában, melyet immár harminczhárom év óta még nyári időben sem hagyott el soha, kivéve egy esetet, midőn néhány évvel ez előtt orvosi rendelethez Karlsbadba kellett mennie. Láta Budapestet a harminczes évek elmaradt, vidékies városából nagy várossá fejlődni s e roppant fejlődésnek nemcsak nézője volt, hanem mint a közmunkatancsok immár több mint harmincz év óta alelnöke, egyik intézője és előmozdítója is. Szereti is a fővárost úgy, mint bizonyára kevesen, hisz ismeri múltját, a melyhez gyermek- és ifjúkora emlékei kötik, ép úgy, mint jelenét, a mely az ő ifjúkora nemzedékének legmerészebb álmait valóította meg; ismeri úgyszólván minden követ, hiszen a folyton épülő hatalmas házsorok az ő gondozó szeme alatt emelkedtek fel, s ismeri lakóit is, az ősi polgárságnak, az ide származott vidéki népnek, bevándorolt s itt meghonosodott külföldieknek ezt a sajátos vegyülékét. S őt is ismeri a főváros népe: mikor az utcán lassú lépéseivel végighalad, szeretetteljes tekintetek kísérik mindenütt. Szinte hiányosnak éreznők a város képét, ha nem lát-nók őt megszokott időiben, megszokott helyein.

A politikában is ugyanez a rokonszenv veszi körül. Egész fiatal kora óta szerepel a közügyekben, a hatalom forrásainak közelében, melyekből a maga számára meríteni sohasem volt becsvágya. Nemes önmérséklettel megszabta a maga működésének határait még jó idejében s a kijelölt útról nem tért le. Kötelesség ha ráharamlott, lelkiismeretesen és szívesen teljesítette, minden oly helyet, melyet elfoglalt, becsülettel betöltött, de sohasem tekintette a politikát sem hatalmi vágyaknak, sem a hiúság

kiegészítésének eszközéül. Önzetlensége, példás lelkiismeretessége, a politikai s a férfui jellem dolgában való feddhetetlensége tiszteletet szerzett neki, megnyerő modora, szívének jósága, szolgálatkészsége pedig közkedveltséget. Küzdött a küzdőkkel, de sohasem keltette fel maga iránt, a leghevesebb ellenfélben sem, a győlöletet.

Nem kereste az alkalmat, hogy ünnepeljék s annál bensőbb, annál inkább szívből fakadó volt az az ünneplés, melyben a minap, nyolczvanadik születésnapjának betöltése alkalmából a szabadelvű párt részesítette s melyhez őszinte örömmel járult mindenki, a ki e tiszteletreméltó egyéniséget és érdemes pályáját ismeri.

Keves szereplője van a magyar közéletnek, kinek élete annyira nyitott könyv volna, mint

báró Podmaniczky Frigyesé. Élete folyását, ifju s férfikora benyomásait a nyolczvanas évekig megírta, 1887. és 1888-ban megjelent «Naplótöredékei»-ben, oly részletességgel s a régi magyar életre vonatkozó adatoknak oly gazdagságával, mely, míg e művet újabkori memoire-irodalmunk egyik becses termékévé teszi, másrészt az ő pályafutásának is hü, és a lehetőség tárgyilagos tükré. Azóta is pontosan folytatta egész a legújabb időkig följegyzéseit, melyeket lepecsételve minden év végén a Nemzeti Múzeumnak adott át megőrzés végett, azzal a meghagyással, hogy halála után egy évvel szabad csak nyilvánossá tenni.

A régi pesti Belvárosban a Czukor- (ma gróf Károlyi) utcának egyik kétemeletes házában, született, a mely a főreáliskola tőszomszédságában ma is abban az állapotban áll fenn, mint akkor. Születése ideje 1824 június 20. Atyja, Károly, tanult, nagy műveltségű főúr volt, anyja, Nosztitz-Sünkendorf Erzsébet, német származású nő. A házaspár nyolcz gyermeke közül őt nevelkedett fel, két fiú: Frigyes és a már elhunyt Ármin és három leány, a kiknek egyike, Julia, báró Jósika Miklósnak, a regényírónak neje, mint szerelmében minden nehézség ellenére állhatatos nő, mint férjével a sanaryáságokat is szívesen megosztó hitves és mint jó tollú író nő tette nevét emlékeztessé.

A családban német szó és német szellem uralkodott: az anyja soha meg nem tanult magyarul, az apa, német nevelésű lévén, mint akkori főuraink legtöbbje s a II. József szelleme szerinti felgösből indulván ki, nem sokat bizott a magyarság jövőjéhez. Frigyes báró nevelkedése csak atyja halála után terelődött nemzeti irányba, midőn anyja a miskolczi református gimnáziumba adta. Itt a magyar iskola s magyar környezet megmagyarosította a fiatal bárófiúnak nemcsak nyelvét, de szellemét is. Nevelője Hunfalvy Pál, a nagy tudós volt s az ő vezetése alatt folytatta tanulmányait

BÁRÓ PODMANICZKY FRIGYES.

BÁRÓ PODMANICZKY FRIGYES 1861-BEN.

Pesten, majd Késmárkon. Ezután, mint gróf Ráday Gedeon pestmegyei követ irnoka az 1843—44-iki pozsonyi országgyűlésre ment, 1845 márciusában pedig a berlini egyetemet kereste fel. Egy évi külföldi tartózkodása után, mely alatt beutazta Dán-, Svéd- és Oroszországot, hazatérve ifjú lelkesedéssel vetette magát az akkori pezsgő politikai élet sodrába. A gróf Bathhány Lajos és Kossuth vezérlete alatt állott ellenzék buzgó híve lett s — naplója szavai szerint — «pályáját társadalmi ügy-nökként kezdte, mint kortesvezér folytatta, majd az 1847—48-iki és 1848-iki országgyűléseken mint a főrendiház tagja s korjegyzője folytatta.» Érdekes társadalmi szereplése volt, mint a nemzeti érzésű főúri ifjúság egyik vezérének, az a mozgalom, mikor a csárdás-tánczot meghonosították a pesti úri bálokon. Mint kortes különösen 1847 októberében tűntette ki magát, mikor Kossuthot Pestmegye követének választották az akkorra összehívott országgyűlésre. Különösen az Aszód-vidéki választók között korteskedett nagy lelkesedéssel és sikerrel s mikor a választók bevonultak a fővárosba, ott lovagolt ő is az élükön, a többi kortes-vezérekkel együtt, cifra szűrbe, lobogó gyolcs ingegatyába öltözve. A választás fényes sikerében jó része volt neki is.

A szabadságharc kezdetekor előbb mint nemzetőr állott fegyverbe, majd beállott közlegénynek egy gyalogos zászlóaljba, 1848 őszén pedig a Károlyi-huszárezredbe, a hol hamarosan főhadnagy, később pedig svadronyos kapitány s osztályparancsnok lett. Vitézül küzdött huszárságával több csatában, Görgei tábornok elismerését is kiérdemelte. Világosnál tette le a fegyvert. Besorozták Okozatonának a 7-ik, utóbb a 8-ik seregrebe s Oroszországba vitték, annyi volt honvédtársával együtt. Néhány hónap mulva azonban kiszabadult.

1850 július havában került haza. Kilencz évig teljes visszavonultságban várta a jobb idők bekövetkezését. Ez időben az irodalomra adta magát. Kiadta uti naplóit, regényeket, elbeszéléseket írt. Nyolcz regénye jelent meg rövid egymásutánban s e műveiért 1858-ban az Akadémia levelező tagjává választotta. Erről naplótörvényeiben a következőképen emlékezik meg: «Tudván azt, hogy a tisztelt nem tudományos műveltségemet, de azon tevékenységemet illette, melyet az Akadémia s más szellemi tökényt gyarapító intézetek anyagi emelése körül kifejtettem, soha, a kötelességszerű felavatási értekezésem kivételével oda, a hol tulajdonképen tehetségemnél fogva helyem nincsen, nem tolokodtam.» E nemes szerénységre valló sorokban említett székfoglaló értekezése a társadalmi regényről szóló tanulmány volt.

Nevezetes agitáló tevékenységet fejtett ki 1859-ben a protestáns pártens-mozgalmakban, a melyekben a protestáns autonómia védelmének jelszava alatt tudvalevőleg a magyar alkotmányért folyt a harc. Báró Podmaniczky, mint az evangélikus egyház buzgó híve mindenfelé, személyes szabadságának kockáztatásával járt

kelt, buzdítva az evangélikus híveket, hogy ragaszkodjanak egyházuk szabadságához.

Csakhamar földelülvén a várva-várt jobb idők, 1861-ben kilépett ő is a politikai küzdelmek színterére. Szarvas polgárai, kik közt a pártens-harcok alatt szerzett nagy népszerűséget, megválasztották képviselőjükné. A határozati párt híve volt s Tisza Kálmánnal együtt megválasztották a ház alelnökének. Ez idő óta tagja a képviselőháznak megszaktítás nélkül; őt izben egymás után Szarvast képviselte, azután a csanádmezei nagylaki, majd a budapesti terézvárosi, két izben pedig a bacsmegei ó-kanisai kerületet. Jelenleg, már több cikluson át, a főváros belvárosi kerületének képviselője.

Az 1861-iki országgyűlés hamar bekövetkezett feloszlata után ismét az írótolhoz nyult; politikai cikkekben és regényekben kívül főleg egyháza ügyeinek szentelte magát, előbb mint a békési esperesség másodfelügyelője, majd 1865-től fogva mint a bányai egyházkerület felügyelője. Ugyanez évben ismét összehívottván az országgyűlés, Tisza Kálmán és Ghyecz Kálmán oldalán küzdött az ellenzéken. 1868—

BÁRÓ PODMANICZKY FRIGYES 1845-BEN.

1869-ben a párt lapjának, a «Hazánk»-nak szerkesztője volt.

A fuzió előkészítésében jelentékeny részt vett; egyike volt az elsőeknek, a kik az új pártalakulás szükségét hangoztatni kezdték s a régi balközépeknek a közjogi harcok teréről a gyakorlati politikai munka terére való átvzetését előmozdították.

Még a fuzió létrejötte előtt, 1873-ban neveztek ki a közmunkatanács alelnökévé. Ezzel báró Podmaniczky a neki legjobban megfelelő állásba jutott, munkássága java részét a főváros fejlesztésének, felvirágztatásának szentelhette. Ama nagy városrendezések és építkezések, melyek a mai Budapestet azzá teszik, a mi: csaknem mind az ő elnöksége alatt hajtották végre. Ő kezdeményezte többek közt a nagy körút létesítését, a várkert kiegészítését, sürgette a vízvezeték s a csatornázás rendezését stb.

nehézségen. Kötőnő segítő társai voltak, mint Szigligeti és Paulay, az Operánál Erkel Ferencz és Sándor s e jeles erőket ő igen jól fel tudta használni a rábizott intézetek céljaira. Áldozatkészségére jellemző, hogy — saját bevallása szerint — mint intendáns 34 ezer forintnál többet költött el a magáéból a rábizott intézetek céljaira. Legemlékezetesebb ténye intendánságának az Operaház építése s vele az opera önállósítása a magyar fővárosban.

Az intendánságról való lemondása után az Adria biztosító-társaság magyarországi osztályának igazgatója lett, a mellett folytatva munkásságát a közmunkatanácsban s a képviselőházban is. A parlamentben nemcsak a legrégebb, hanem a legnépszerűbb tagok egyike is. Bár nem tartozott soha a gyakori és szopora beszédű szónokok közé, felszólalásait mindig józan ítélet, tárgyismeret jellemezte. Újabb időben már igen ritkán hallatja szavát a házban, de azért pontos látogatója az üléseknek. A szabadelvűpártnak, már évek sora óta elnöke s az a köztisztelt és népszerűség, melyet hosszú élete alatt szerzett, nem egy nehéz pillanatban vált a pártnak nagy hasznára. A mi sajtószere közállapotaink között gyorsan megörlődnek az emberek, idő előtt; Podmaniczky mind mostanáig érintetlen maradt, megvédte őt a legerősebb vértzet: kortársainak szeretete és tisztellete.

VERSEK.

I.

Ne hervadozzál . . .

Ne hervadozzál, kis virágom,
Hogy lesz tavasz, ha te beteg vagy? . . .
Selymét a pázsit minék hajlja,
Ha te nem futkározhat rajja?
— Ne hervadozzál, kis virágom!

Szép szemedet ha te lehünnád:
Sötétség lenne a világom . . .
Akkor a nap minék nevetne?
S minék hinnék én az egekbe?
— Szép szemedet ha te lehünnád!

Mosolyogj hát, édes virágom,
Rügyeznek az orgonabokrok . . .
Fán, fűvön Isten ujja látszik,
Minket se hágy ő el sokáig! . . .
— Mosolyogj rám, édes virágom!

Szabolcska Mihály.

II.

Vádlós.

A leányunknak — négy éves szegényke! —
Bátyjai szerint már is nagy a vétké:
Nappal az Istenkét elemlegeti,
A Jézuskát meg épen szereti . . .

BÁRÓ PODMANICZKY FRIGYES 1855-BEN.

De este, mikor imádkozni kéne:
Sohse jut egy szóznál több az eszébe,
És az imádság közepén,
Rendesen elalszik szegény!

A kis vádlottat vévén az ölembé:
Szedem én e nagy vádat számba-szerbe.
Ő ezalatt nyakamat átöleli,
S égő arczát keblembé temeti . . .
— Ezer csókom a felmentő ítélet!
Ne félj kis bimbóm, imádság a vétke,
Imádság az alvásod is,
Imádság vagy te magad is!

Szabolcska Mihály.

A TÓ PARTJÁN.

A tó partján egy csendes zugba
Úgy szeretek elüldögélni.
Szomorúfűz hajol a tóba —
Oly jól esik szegényre nézni.

Hasonlónak látom magamhoz,
Caüggedve omlik földre ága —
Akárcsak én beteg lelkemnek
Letört, szomorú, fáradt szárnya.

Beszélek hozzá, felel nekem
Zizegve, halkán, szomorúan,
S vigasztalgat, hogy nem is oly rossz
Élni a csöndes mélabúban.

«Megszoktam már, hogy ágam esüggéd,
Majd megszokod te is a búdat;
S vigasztalódsz, ha találsz majdan,
Még náladnál is szomorúbbat.

Lásd, nekem is vigasz, ha látok
Tavasszal fát, mely nem hajt újra;
A halálnál mégis csak jobb tán
A szomorúság csendes útja . . .

Vértessy Gyula.

A VÉN GAZEMBER.

Elbeszélés.

(Folytatás.)

Irta Mikszáth Kálmán.

Pali kiosont apja után, elfogta valahol a korridoron és lehajolt, kezét csókolt neki.

— Értelek Inokay, — szólt és eltűnt szobája ajtaján.

A többiek megrökönyödve néztek össze. Hát mi lesz most? Valóságos tanácstalanság állt be. A báróné felállt, ünnepélyesen fölvette az asztalról a berepesztett végrendeletet, majd magához intve lányát, eltávozott, egy fejbólintással üdvözölve az urakat.

— Szép spektákulumot csinált apád, — panaszkodott útközben. — Most, mikor idáig vagyunk! (Üjját a torkára tette.) Ki látott ilyet? A gondviselés egy mentő deszkát nyújt feléje, sőt egy hidat és ő elrugja, mert kevély.

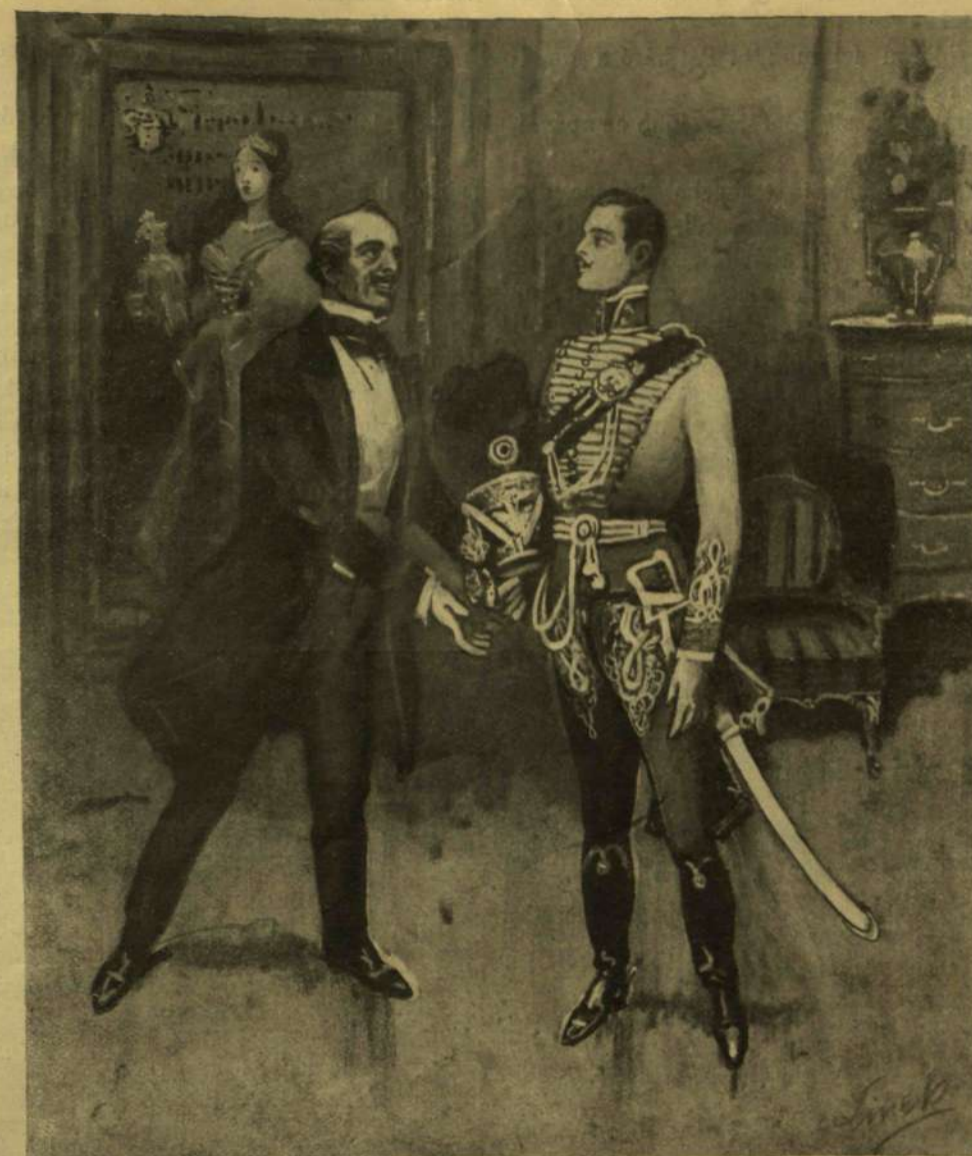
— De mikor a kevélység úgy megszépíti az apát, édes mamám.

— Köszönöm szépen. Ha kevély akart maradni, takarékosnak kellett volna lennie. Rá kell küldeni a tantet, hadd beszéljen a fejével. Gyere, beszéljünk kell a tante-tal. Ah Pali, jó, hogy eléme jósz. Eredj be, kérék, és mond meg az uraknak, várjanak egy kicsit, mert így nem maradhat a dolog, Istenem, Istenem! Mennyi baja van az embernek.

Bent a nagy tereben csak a három úr maradt, az ügyvéd, a szolgabíró és a hadnagy. Az inas hűsítőket hozott be.

A szolgabíró dühös volt, de azért mégis felhajtott egy pohár jégbe hűtött vizes bort.

— Valóságos ternő egy ilyen végrendelet, választások idején, de egyébként is. Mindig nagy kortesnek tartottam az öreg Borlyt, de hogy ilyen slárgert kivágjon, soha sem hittem volna. Gyö-

Lajos Rajcs rajza.

A BÁRÓ NEVETVE ÁLLT OTT, MIND A KÉT KEZÉT KINTUJTVA A FŐHADNAGY FELÉ.

nyörű ez. Hisz ennek már a szele is elég, hogy elsőpörje az útból Peszerényit. De hogy egy ilyen mennyből alábullt manná el ne fogadjon Inokay, ez még is hihetlenebb mindennél. Gyengő fiskális mosolygott:

— Majd előveszi a jobbik esztét. Ösmerem már én az efféle felbuzdulásokat.

— No, no, a báró nagyon makacs ember, szóval karakter — vélte a szolgabíró.

— Hát már most mit csináljunk? — kérdé a főhadnagy.

— Azt hiszem, valami jegyzőkönyvet kellene felvenni — szólt a szolgabíró habozva.

— Az ügyvéd elgondolkodott.

— Az eset nagyon komplikált, — mondá. — A végrendeletet a bárónak semmi esetre se volt szabad szétszakítani, mert az nemcsak az ő gyermekei jogát tartalmazza, de a Perkálnéét is. A szétszakítás azonban nem képezi a végrendelet megsemmisülését, mert hiszen fel volt olvasva, ki volt hirdetve és tanuk vannak alatta.

Aztán az is kétséges, van-e a bárónak joga lemondani olyas valamiről, a mi nem övé, mert a báró végre is, igaz, természetes gyámja a gyerekeinek, de ő maga nem örökös. A báró úr lemondása különben már azért se érvényes, minthogy a főhadnagy úr ezt el nem fogadta. Igaz viszont, hogy az ön visszautasítása — az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő, föltéve mondom, de meg nem engedve. Ám ha megengednők is, semmis volna az öné, főhadnagy úr — szintén érvénytelen, mert ha jól tudom, ön még kiskoru. Persze ennek ellenében föl lehetne hozni, hogy egy császári főhadnagy állásánál fogva nagykorúnak veendő

szaladt Balassa elé, hogy elbeszélhesse neki a történeteket.

A korridoron azt mondta Pál báró a főhadnagynak:

— Várj egy kicsit, beszélék előbb az apával, mert ő furesza ember.

Borly a régi ismerős képeket nézegette a folyosón, Taticáról, Csobánczról, Kisfaludy regéiből vett tárgyakról, odább függött üveg alatt rámában az Inokay-nemzetség családfája, az első pánczélos ős ágyékából kinőtt törzs teli almával s minden almán egy név, a legfelső ágon csak két alma volt, az egyik ez a szó: «Mária». Az első embert is egy alma tette szerencsétlenné. Itt állt most megint, a hol annyiszor epekedett fiúkorában, hogy erről a fáról szakítson.

KÖNYV-BIOSZTÁS A KÖNYVTÁRTEREMBEN.

AZ ERZSÉBET-NŐISKOLÁBÓL.

Az oldalt eső szalon ajtaja félig ki volt nyitva, és nagyon kiabálva beszélhettek, mert minden szó jól ide hallatszott.

— Szörnyűség ilyet tenni! — szólt egy rezes, tompa hang. — Ilyenkor. Szerdára megint árverés van kitűzve. S én nem adhatok nektek többet. Itt valamit tenni kell. Sequestrumot kell kérni Gottfried ellen, ha másként nem lehet. Különben nincs joga lemondani. Az örökség a gyermekeké. Sequestrum neki.

— Meg kell a «máskéntet» próbálni, — vegyült bele egy másik hang, a báróné. — A dolog menni fog. A főhadnagy derék ember, nem fog nehézségeket csinálni.

— Mit, derék ember! — rikácsolta az előbbi női hang. — Minden főhadnagy egyforma. Mind flasztertetter. Ismerem őket. Elég főhadnagygial volt dolgom. Egy közös zsákba kellene őket varni és behajítani az Ipolyba.

— Oh, tante, tante, ő oly szépen, nemesen

viselte magát! — védelmezte egy csengő szót. — Nem igaz, mama?

A főhadnagynak minden vére megbizsergett. Ez a Mária szava volt.

— Valóban Málka, — bizonyítá a báróné. — A főhadnagy engem is bámulatba ejtett, hogy szinte hinni kezdem a beszédekét, a miket Gottfried a parasztnak tart, hogy az emberek egyenlők...

— Paperlapap — ellenkezett a siket tante, (mert csak az lehetett). — Ősmerem a dörgést, honnan jön. Azt hiszed, hogy a tante már öreg, nem lát semmit, hogy a tante együgyű, ki nem talál semmit. Láttam a hadnagyodat ma chère, a temetésen. Azt hiszed, nem tudtam, kiesoda. Ha több izben kérdeztem tőled, hogy kiesoda, az nem a kíváncsiság volt, hanem a vizsgáló-

hogy nem tart tovább. Csak még egy perczig itt lehetne, csak még egyetlen hangját hallhatná.

Hasztalan, mennie kellett, a honnan a Pál léptei kopogtak, a hol a folyosó kiszélesedik. Azelőtt is gyakran kiabáltak itt: «Hol vagy Laecko?» — hej, de ez régen volt és akkor még vesszőkön ültek, rövid bársony czik-czakos szoknyácskájában, egy nádpálcán lovagolt a leány is, még most is, mintha hangzanék szava a komor ünnepélyes oszlopok közt: «Gyű te Ráró». Ejnye, iszen itt is van a Ráró! (Egy poroló nádpálcza volt a szögletbe támasztva.)

Az izzó napfény vakító sugarait ide is belövelte, pajkosan szaladgáltak az agancsokon, a falakon keresztbe rakott lándzsákon, vértéken és kopjácson, a mik szinte jegyzőkönyvekbe

AZ ERZSÉBET-NŐISKOLA AZ ISTVÁN-ÚT ÉS HERMINA-ÚT SARKÁN.

költő, a ki udvarlóképen fordult meg egyszer a sulyomi kastélyban. Amaz Inokay kisasszony Katherina, a ki kikoszarolta az ország első lovagját és költőjét, ott lóg életnagyságban a falon keleti gyöngyből rakott pártában, — abban is temették el.

A szoba küszöbén kiöltött piros nyelvvel

egy líhegő kutya feküdt, a méltóságos úr agaraiból.

— Cziczke! — szólította meg Borly. — Eressz be Cziczke!

Cziczke felugrott, megrázta magát, hogy szinte pattogott a bőre, a farkát csóválta, látszott, hogy felösmerte.

Borly benyitott a szobába és megállt az Inokay Katherina képe előtt, a ki aranyzöldbe játszó brokát selyem ruhában ábrázoltatik egy sólyom madárral a kezében. A madarak és az asszonyok mindig összetartottak. Csakhogy mostanában már csak a kalapjaikon szerepelnek kitömve. Nézte sokáig, nézte a képet, kereste

AZ ISKOLA JÁTSZÓTERE.

AZ ERZSÉBET-NŐISKOLÁBÓL.

vannak már véve a bíróságok fiókaiban, a két leander, mely nagy abroncos zöld vödörkben őrt állni látszott az ajtónál, megperzselt, lekönyult virágaira néhány vad méh és darázs szentelenkedett be. Ezek keringtek ott örülten, a zsákmány körül.

— Apa szívesen lát, — jelentette Pál báró. — Bent van nála báró Balassa.

— A báró van itt? — Szólt Borly megütődve. — Megállj csak, kedves Pali. — Nem lehetne az, hogy ő méltósága külön fogadjon?

— Hiszen előtte is elbucuszatsz. A báró kedves ember, ismered. Miért akarsz az öregemmel külön beszélni?

— Csak úgy, — felelte Borly. — szeretnék. Pál báró vállat vont, némi gyanakodással.

— Hát erredj be ebbe a szobába, bemegyek, megmondom neki.

Az úgy nevezett Zrinyi-szobára mutatott. Ebben hált állítólag valamikor Zrinyi Miklós, a

NÖVENDÉKEK EGYIK TANTEREMBEN.

a hasonlatosságot a régi és a mostani Inokay kisasszony vonásai közt. Milyen furcsa, hogy gróf Zrínyi Miklós ebben a szobában lakott. És talán itt kapta a kosarat is. Nagyon dobant a szíve és olyan sápadtnak mutatott a régi velencei tükör, hogy megjéjt magától. Ejjh, mért volna furcsa? Hiszen ha itt volt Zrínyi Miklós, hát csak kellett valahol hálnia is.

Valami bútor pattant. Összereszt. Majd egyszerre látománya támadt, egy villanatot s eltűnik a kép, és előtt áll Inokay Gottfried báró. Nevetve állt ott, mind a két kezét kinyújtva feléje barátságosan.

— Ah — ön megjéjt — kedves főhadnagy. Persze nem gondolta, hogy ez a kép rámostól voltaképpen egy ajtó. Ezt természetesen maguknak el nem árultuk, mikor mint gyerekek itt szaladgáltak, mert játéknak véve, bizonyosan tönkretették volna a sok próbálgatással a szegény Inokay Katherinát. Sajnálkozva hallom Palitól, hogy ön itt akar bennünket hagyni.

(Vége következik.)

AZ ERZSÉBET-NŐISKOLA.

Azok közt az intézetek között, melyek a magyar nőnevelés szolgálatában állanak, a legfontosabb feladatok egyikét tölti be az állam által fenntartott budapesti Erzsébet-nőiskola, mely a felsőbb népiskolák és a polgári leányiskolák számára képez ki tanítónőket s egyetlen ilyenmű állami intézet az országban. A most már nagy arányú fejlődött intézet mintegy betetőző szerve a leány-gyermek oktatására szolgáló intézmények láncolatának. Eredetileg egy tanítónőképző-intézetből fejlődött ki, melyet — mint az első ilyenmű magyar intézetet — 1869-ben nyitottak meg Budán báró Eötvös József minisztersége alatt, annak a szükségletnek ellátására, melyet a népoktatásnak a leányokra nézve is kötelezővé tétele s a nőtanítóknak a férfakkal való egyenjogúságát kimondó 1869-iki 38. törvényezikk rótt az államra.

Az intézet igazgatójává báró Eötvös József Zírzen Jankát, nőnevelésünk ez egyik legtisztelendőbb és legérdemesebb munkását nevezte ki. Három év múlva bővült meg az elemi tanítónő-képző a felsőbb nép és polgári iskolai tanító-képzővel, melyet 1872-ben nyitottak meg. Csakhamar szükségessé vált azonban, hogy ez utóbbi önállósuljon; az elemi tanítónőképző-intézetet meghagyták régi helyén, Budán, a felsőbb intézet pedig bevonult az Andrássy-úton számára emelt épületbe, mely azóta

1902-ig, tehát 27 éven át volt otthona. Felsőbb leányiskolájában ez idő alatt a magyar nők egész nemzedéke nyerte műveltségét, polgári leányiskoláink pedig legnagyobb részt innen nyerték szakképzett tanítónőiket.

Időközben azonban szűnik bizonyult az Andrássy-úti épület. Már gróf Csáky Albin minisztersége alatt kezdte az intézet tanári testületét és fölöttes hatóságait az intézet jobb elhelyezésének kérdése foglalkoztatni, a terv megvalósítására azonban csak Wlassics Gyula miniszterségének idejében került sor, a ki az intézet iránti érdeklődésének mindjárt kezdetben jelét adta, midőn az 1896-ban nyugalmába vonult Zírzen Jankának az őszinte elismerés hangján irt levélben köszönte meg az intézet kifejlesztése és felvirágoztatása körül 24 éven át szerzett érdemeit. Az ő helyébe egykori növendékei közül Lázárné Kaszner Jankát, a ki előbb a győri, majd a kolozsvári tanítónőképző-intézet igazgatója volt, nevezte ki az intézet élére.

Zírzen Jankának (a tanítványok szeretett „Janka néni”-jének) 50 éves nevelői és tanítónői jubileumán 1889-ben fényes ünnepélyt rendezett az intézet s ennek emlékére a hálás tanítványok nagyobb alapítvánnyal is megörökítették. Az Andrássy-útról új otthonába, az István-út és Hermina-út sarkán levő díszes és kényel-

NÖVENDÉKEK HÁLÓTERME.

AZ ERZSÉBET-NŐISKOLÁBÓL.

mes nagy épületbe került 1902-ben az intézet, s szeptember havában már itt nyílt meg „Erzsébet-Nőiskola” névvel, a mely kegyeletes elnevezését még 1898-ban nyerte megdicsőült király-néknak emlékére.

Ez épületben mai kifejlődésében látjuk az Erzsébet-Nőiskolát: a polgári iskolai tanítónő-képző-intézetet és a leánynevelő-intézetet kapcsolatos felsőbb leányiskolát, mely a polgári tanítónőképző-intézet gyakorló iskolájául szolgál.

A mintaszerűen berendezett intézet a Városligetben a Fischhof-féle telken épült Baumgarten és Herczog építészek tervei szerint s mintegy 1.200.000 koronába került. Telke körülbelül három magyar hold (10.893 □ méter) s ennek egyharmad része van beépítve. A beépítetlen terület részben mint kertszegély veszi körül az intézet két főhomlokzatát, részben — két részre osztva, — mint játszó, korecsolyázó udvar s nagyobb részében mint árnyas, padokkal megrakott park áll a növendékek rendelkezésére.

A nagy terjedelmű intézet a következő helyiségeket foglalja magában:

Az *alacsony földszinten* van: két nagy ebédlő, külön a tanítónőjelöltek és külön a felsőbb leányiskolai növendékek számára. Mind-egyik ebédlőnek külön tálaló szobája van és a kettő között áll a konyha. Itt vannak a fürdőszobák, a mosó-, vasaló- stb. helyiségek, cseléd-lakások és éléstárak.

A *magas földszinten* vannak az irodai helyiségek, fogadó szobák, hat képezdei és hat felsőbb leányiskolai osztály; a tanácskozási és a tanári szobák, zongora-gyakorlószobák, az igazgatói lakás és két tanítónői lakás.

Az *első emeleten* van: zeneterem, rajzterem, fizikai előadóterem, fizikai laboratórium és fizikai szertár; természetrajzi és vegytani előadóterem, vegytani szertár és vegytani laboratórium; természetrajzi szertár és természetrajzi laboratórium; kézimunka-terem; pedagógiai előadó-terem; felsőbb leányiskolai nappali szobák; könyvtárhelyiségek; zongora-gyakorlószobák; három tanári dolgozó-szoba és három tanítónői lakás; gazdasszony lakása.

A *második emeleten* vannak a növendékek összes háló- és lakó-szobái. A polgári képezdei növendékek legtöbbször négyenkint laknak egy szobában és összesen 22 szobát foglalnak el. A felsőbb leányiskolai növendékek 10—14-en vannak egy hálóteremben és nyolc szobát foglalnak el. A hálószobák mellett vannak a mosdók s azon nevelőnők hálószobái, kik a hálószobákra felügyelnek. Van itt még három tanítónői lakás is. A betegeteket külön e célra épített pavilonban ápolják. S van az intézetnek külön épületben az udvaron nagy tornaterme is, melyet díszteremül is használnak.

A növendékek úgy a tanítónőképzőben, mint a leánynevelő-intézetrel kapcsolatos felsőbb leányiskolában bejárók és benlakók; de a bejárók is bent élnek. 300—350 növendéke szokott lenni, kiknek körülbelül a fele polgári képzőbe, fele a felsőbb leányiskolába jár. A tanári testület a polgári képzőben 14 tagból, a felsőbb leányiskolában 41 tagból áll. Ez utóbbiban 11 rendes tanítónő, 1 segédtanítónő, 6 alkalmazott nevelőnő, 3 nyelvmesternő, 6 hitoktató és 14 zenetanítónő működik. A tanítónők nagyrészt s a nevelőnők mind bent laknak.

A LUDAS MATYI SZERZŐJE.

— Fazekas Mihály. —

Fazekas Mihályról — a kinek a múlt vasárnap leplezték le emlékoszlopát a debreczeni Kosuth-utcai temetőben, — a magyar irodalomtörténetírás, 1828-ban bekövetkezett halála után több mint egy félszázad éven át ritkán emlékezett meg s ha igen, humoros époszán, a „Ludas Matyi”-n kívül egyéb munkájáról említés alig tétetik.

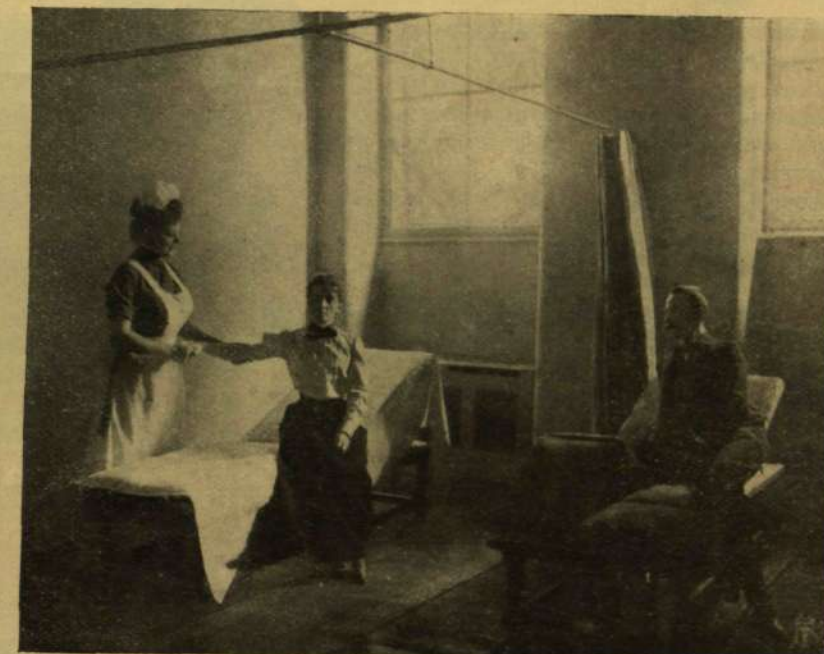
De még a felette népszerű Ludas Matyi is Tatar Péternek hajt dicsőséget, a ki az 1815-ben megjelent s 1817-ben második kiadást ért *eredeti magyar regét* színjátéknak dolgozta át, miután jóval előbb ugyanezt cselekedte Balogh István színész is.

RÉSZELET A TÉLIKERTBŐL.

BETEG-SZOBA.

KAR-MASSAGE A NŐI OSZTÁLYBAN.

A SZANATÓRIUM PARKJÁBÓL.

AZ ISTVÁN-ÚTI ÚJ SZANATÓRIUMBÓL.

Ismeretes a „Ludas Matyi” kiadásának története. Az életrajz-íróknak az a feltevése, mintha Fazekas Mihály kézirata hosszú hanyórást-ve-tődés után jutott volna el Bécsbe s hogy Kerekes Ferenc ottani egyetemi hallgató, később a debreczeni főiskola tudós professzora tényleg nem tudta volna, hogy a kézirat szerzője Fazekas, — nem valószínű. Sokkal inkább elfogadható az a feltevés, hogy a „Ludas Matyi” kiadója, — mint Debreczenből elszármazott bécsi nyomdász, — összeköttetésben állott Fazekassal, a ki azonban a cenzurára való tekintettel, — mint nyugalmazott katonatiszt is, — nem tartotta észszerűnek a jobbágság felszabadítására célzó, a magyar uri osztályt maró gúnynyal ostromozó művet saját neve alatt nyilvánosságra hozni.

Tény az, hogy a „Ludas Matyi” szerzőjének megnevezése nélkül járta be a népszerűség útjait s hogy Fazekas Mihályt, — bár jelentős irodalmi működésének halálakor teljes tudatában voltak a főtisztelendő superintendens Budai Ezsaiás a koporsójánál elmondott prédikáció-jában „lángeszű s mély tudományú” jelzőkkel búcsúztatta, — gyorsan elfeledték.

A „Vasárnapi Ujság” 1884-ben közölte először a bécsi 2-dik kiadás után a „Ludas Matyi”-t s ez időtájtban kezdett érdemlegesen foglalkozni vele az irodalomtörténet, a mely addig még Fazekas születése évét sem tudta bizonyossággal megállapítani. Tíz évvel később azonban már emléktáblával jelölték meg a lakóhelyén épült házat Debreczenben s a kutatók nagy

ügyszeretettel foglalkoztak úgy életével, mint működésével.

Fazekas Mihály, époszán s Diószegi Sámuel sógorával együtt írott két *Füvészkönyvén* kívül 100-nál több verset hagyott hátra, melyeket ugyan a kritika nem sok elismerésben részesít, de a melyek mégis a nyugalmas fohadnagy költői lelkéről tanuskodnak.

Fazekas 1782-ben lett debreczeni kollegiumi diákból katona s az a 14 év, melyet mint katona többnyire külföldön szolgált, nem lehetett ment a családostól sem, mert a nyugalomba vonuló fohadnagy érzelm-világában rá sem ismerünk az egykori diák-kedélyre.

Bácsútván a katonai élettől, maga írja:

A sanyarún
Nyert koszortin
Tsak kaphodjatok ám magatok.

AZ ISTVÁN-ÚTI ÚJ SZANATÓRIUM.

Józan eszem
Már sohasem
Gyótrik bajnoki gondolatok.

Ez a kijózanodás kísérte el azután egész sirjáig. Verseiben ki-kicsendül még a humor, de már gyakori a keserűbb gúny is. Így például az asszonyokról írott következő strófájában:

De jaj annak, ezerszer jaj,
Kit egy asszony viperafaj
Hálójába kerített,
Jaj annak, hogy született.

Nyugalomba vonulása után Debreczenben, az akkori Kisvárad-utca sarkán levő házban — melynek udvara nagy kerttel végződött, — írta verseit s egyéb munkáit, sűrűn érintkezve az irodalomvelő *Földi János* hadházi orvossal, *Szentgyörgyi Józseffel*, Debreczen város főorvosával, *Mátyás Józseffel*, sógorával: *Diószegi Sámuel* és rokonával, nála jóval ifjabb barátjával, *Csokonai Vitéz Mihály*val, ki

akkor már a viszontagságoktól megtört, a halálos betegség csirájával testében élte Debreczenben utolsó éveit.

Itt szerkesztette Fazekas a város kiadásában mindmáig évről-évre megjelenő *Debreczeni Kalendárium*-ot is, mely egész haláláig megjelent, azután sógora Diószegi Sámuel szerkesztette, ma pedig a szerkesztés a városi főjegyzők kötelessége.

Öt évvel ezelőtt indult meg Debreczenben a mozgalom, hogy Fazekas Mihály sirja emlékoszloppal jelöltessék meg. És az ige testet öltött. *Tóth András* debreczeni szobrász készítette el a haraszi márványból készült három méter 75 centiméter magas emlékoszlopot, melynek bronz emblema: a «Füvészkönyv» és «Ludas Matyi» könyven keresztül fektetett helyezett lúdtoll.

zatúl, vagyis több ember, mint a mennyi a XIX. század összes háborúiban elpusztult. A kopenhágai egyetem egyik tanára azt állítja, hogy hét olyan ember közül, kik a 35—53 éves korban halnak meg, egy az iszákosság miatt esett áldozatul.

* Svájez néhány vidékén minden polgárt, legyen az gazdag vagy szegény, közköltségen temetnek el. A koporsókat, valamint a temetéshez szükséges egyéb dolgokat állami vállalkozók szállítják.

* Az orosz falusi iskolamester évi fizetése átlag 380 koróna, ezt azonban csak apránként kapja meg, legtöbb esetben pedig hosszas utánjárás és panaszkodás után, mert a pénz sok enyves kézen megy keresztül.

* A világ legdrágább női ruhája a st.-louis kiállításán látható. Annak idején I. Napoleon császár nevének Beauharnais Jozsefnak számára készült. A ruha sulya 75 font, uszálya 15 láb hosszú, anyaga bíborpiros bársony arany himzésel. A prémmek felhasznált hermélinszőrme egy-

KOSSUTH FERENCZ BETEGSÉGE.

Mai számunkban bemutatjuk a függetlenségi 48-as párt elnökének, *Kossuth Ferencz*nek fényképét a legutóbbi napokból, a mikor a Lukács-fürdő terraszán, mint lábbadozó beteg, rokona, *Ambrozovics Béla* nyugalmazott miniszteri tanácsos társaságában, délutáni sétája után megpihen. *Kossuth Ferencz* hosszas, kínzó csúszos betegségéből, különösen az utóbbi hetekben, a Lukács-fürdőben csaknem teljesen felépült. Hosszas betegsége, mely körülbelül fél év óta állandóan ágyhoz szegte, január 18-án egyik vidéki útjában kezdődött. Visszatérése után másnap azonnal ágyba került, január végével még egyszer kissé megjavulván, pár órára megjelent a képviselőház ülésén, de hazatérve, újra ágyba kellett feküdnie.

Egész tavaszon ágyban fekvő beteg volt, négy ízben, több rendbeli massage-kurák után, ismételtén visszaesett a csökönys betegségbe, míg végre május 28-án háziorvosa, dr. *Müller Kálmán* egyetemi tanár tanácsára a Lukács-fürdőbe költözött ki.

Itt az úgynevezett iszaporogatók a legjobb hatással voltak beteg izületeire, s csaknem öt hónapi ágybanfekvés után, már a 4—5-ik napon bot és támaszték nélkül járt, a második héten pedig már kisebb sétákat is tett a Lukács-fürdő parkjában. Míg odahaza lakásán feküdt, már akkor is a legészintebb érdeklődéssel és részvétellel látogatták némasok saját pártjának képviselői tagjai, hanem a politikai világ minden pártjának kiválóságai. Pártjának, még betegsége legsúlyosabb napjaiban is, irányítást és tanácsokat adott s a pártélet minden mozzanatáról, a vidéki pártszervezetek tevékenységéről a legpontosabban tájékoztatta magát a párt vezető tagjai, vagy titkára, *Pallay Sándor* útján, a ki a hosszas betegség ideje alatt lankadatlan odaadással és hűséggel volt mellette. *Pallay* titkár nyugtatta meg a nagyszámú érdeklődőket, a kik az ország minden részéből, sőt a külföldről is személyesen, levélben, táviratilag tudakozódtak *Kossuth Ferencz* állapotáról. *Kossuth*nak ez idő alatt is igen sok külföldi látogatója volt, előkelő politikusok, hírlapírók, régebbi időkbeli barátai és ismerősei.

Kossuth nagy türelemmel és önuralommal viselte hosszas betegségét. Soha az unalomnak, a fájdalomnak vagy csak az elkedvetlenedésnek semmi jelét nem mutatta. Gyakran, mikor lázas fájdalmak gyötörték, egy délelőtt 15—20 látogatójával beszélgetett el kedélyesen, vagy vitatkozott a legkomolyabb kérdésekről. Midőn a csúsz jobb kezét megtámasztotta — környezetem kis csodálkozására — bal kézzel a legkifogástalanabbul írt és még így is naponta 6—8 órát dolgozott.

A Lukács-fürdőben is nagy számban keresték fel rokonai, barátai és tisztelői, külföldiek is, — a függetlenségi párt tagjai pedig körülbelül vagy huszonötven közelebb testületileg is kirándultak, hogy együtt töltsenek egy kellemes órát vezérükkel és elnökükkel. *Kossuth Ferencz* most már annyira felépült, hogy a közeli napokban utókurára *Herkules-fürdőbe* utazik.

AZ ISTVÁN-ÚTI SZANATÓRIUM.

A hazai közegészségügy nagymértékű fejlődését bizonyítják egyebek közt a szanatóriumok, a melyek immár szép számban vannak gyorsan fejlődő székesfővárosunkban és környékén. S nemcsak közegészségi, hanem nemzetgazdasági szempontból is nagy fontossággal bírnak emez intézmények, mert míg korábban a nagyobb, gondosabb és hosszantartó ápolást, vagy nehezebb műtéteket igénylő betegek kénytelenek voltak külföldre menni s természetesen sok pénzt kivinni az országból, addig ma már úgyszólván minden baj ellen hazai intézeteinkben is találhatunk segítséget, gyógyulást.

Ezen intézeteink száma ismét megsaporodott egygyel, mely «István-úti szanatórium és vizgyógyintézet» név alatt e hó 22-én nyílt meg, a mint arról legutóbbi számunkban már röviden megemlékeztünk.

Az új gyógyhely a főváros egyik legegészségesebb részén, a Városliget keleti oldalán van

Prakatur József amateur felvétele.

KOSSUTH FERENCZ AMBROZOVICS BÉLÁVAL ÉS PALOTAY REZSŐ FÜRDŐIGAZGATÓVAL A LUKÁCS-FÜRDŐ PARKJÁBAN.

ott, hol az István-út a Hungária-körúthoz tart. Tehát voltaképp a fővárosban van s mégis mintha valami távoli üdülő helyen volnánk: csupa kertek, zöldelő fák, bokrok mindenfelé, míg a nagyvárosi zajnak, szibongásnak nyoma se hat már el ide s az ablakokból, erkélyekről teljes csöndtől körülvéve gyönyörködhetnek az üdülők a budai hegykoszorúban, vagy az ősi Rákos mezeje végtelenbe vesző síkságában.

A szanatórium épülete nemcsak igen terjedelmes, hanem valóban szép, izléses alkotás, mely méltán sorakozik a szomszédságban levő Erzsébet-leányiskola és Vakok intézetének impozáns palotái mellé.

Az épület belső berendezése, a különféle gyógyászati eszközök a mai kor igényeinek teljes mértékben megfelelők, a mi nem is csoda, ha tudjuk, hogy három fővárosi orvos, dr. *Rózsa Alajos*, dr. *Szabó Károly* s dr. *Dapsy Viktor* alapították az intézetet, gondoskodván arról, hogy a külföld legkiválóbb e nemű intézményeinél elért, jónak bizonyult vívmányokat itt is meghonosítsák.

A főépületben 38 tágas, magas, kiváló izléssel berendezett betegszoba van s mindenikben, még a legolcsóbban is, — a mi naponta teljes ellátással és gyógykezeléssel együtt csak 10 koróna, — díszes és vastag szőnyeg borítja a padlót, a nyoszolyák fényes sárgarézbe vannak s a különösen tetszetős, nagy tükrötáblás szekrénytől a legapróbb butorig minden ép oly elegáns, mint czélszerű s ragyogó tiszta. Minden butor és felszerelés, csinosasága, tetszetősége mellett egyszerű, a czifrázatok, ránczok, stb. lehetőleg hiányoznak, hogy a porlerakodás annál jobban elkerültesse s a tisztogatást minél gyorsabban és alaposabban lehessen végezni. Még a különben szép nagy tükrök is keretnélküliek. E szobákba, valamint az emeleteken elhelyezett különféle termekbe és helyiségekbe kényelmes lift vezet. Hogy pedig a belső üdülők szórakozhassanak, erről is bőven gondoskodtak: van nagy kényelemmel felszerelt külön férfi- és női társalgóterem, zongoraszoba, írószoba, díszes ebédlő s ezenkívül terjedelmes téli kert is áll a vendégek rendelkezésére.

E főépületen kívül van még egy másik is, hol a kevésbé vagyonos betegek találhatnak ellátást. Itt is azonban minden igen csinos, kényelmes és czélszerű.

Nagyon érdekesek a gyógyításhoz tartozó berendezések, felszerelések. A földszinten van a nagy tornaterem, felszerelve a svédornázzal és testgyógyászati legmodernebb eszközeivel. A magas földszinten van külön-külön a vizgyógyintézet férfi- és női osztálya; mindenikben külön szénsavas, villamosvíz-, villamos hő- és fény-fürdők, dörzsölő és pakkoló helyiségek,

masszage-szobák, stb. E helyek felszerelési tárgyai közül sok Amerikából való, melyek különös praktikus voltukkal válnak ki s nálunk újdonságszámba mennek. Még a hatalmas terméte masszírozó nő, *Tóthné* asszony is, kinek alakja egyik képünkön látható, Amerikában gyakorolta két éven át a masszírozást. E gyógymódra különben az intézetben nagy súlyt fektetnek dr. *Szabó Károly* vezetésével, ki ismert szaktekintély ezen a téren. A félemeleten, a szórakozásra szánt helyiségekben kívül, a tanárok és orvosok fogadószobája, a rendelősobák, a könyvtár, laboratórium, valamint az intézeti orvosok lakóhelyiségei vannak. Az első és második emeleten vannak a betegszobák; ezek előtt és az egész épület udvari részén tágas és világos üveges folyosók vonulnak végig, melyek az egésznek derűs, barátságos képet kölcsönöznek.

A harmadik emeleten van a nap- és légfürdő, melyek *Lahmann* rendszere szerint, teljesen elkülönített fülkékkel és zabonyozó kamrákkal vannak berendezve. A napsugár teljes erővel behatol a helyiségekbe, melyek azonban mégis oly ügyesen vannak berendezve, hogy légyonattól még szeles időben sem lehet tartani. Remélhetőleg az idegyógyászatnak ezen újabb és hatékony neme, mely nálunk eddig keves méltatásra talált, most jobban el fog terjedni. Az idegyógyászati főorvosa dr. *Németh Ödön*, a ki több évig *Moravcsik Ernő* egyetemi tanár segédje volt.

Az elmondottakon kívül az első emeleten van az intézetben két modern berendezésű műtő-terem, külön altató- és sterilizáló-helyiségekkel, valamint Röntgen-kamrával is felszerelve. Az I. számú műtőteremben csupán csak a legnagyobb óvatosságot követelő műtétek hajtathatók végre; egyéb műtétek számára a II. számú műtőterem szolgál. Az intézet a sebészeti műtétekhez szükséges műszerekkel teljesen föl van szerelve. A műtőterem, mint képünkön is látható, pedálos mosdókkal, sterilizálószobával, stb. van ellátva, úgy hogy a műtétet végző orvos semmi másosh nem kénytelen nyúlni, mint csupán a műtéthez szükséges eszközökhöz. Az itt használt műtőszerszám *Stözlner* tanár rendszere szerint készült, minden tekintetben kitűnően felel meg czéljának s működés közben is könnyen a legkülönfélébb állásokba hozható.

Végül érdekesnek tartjuk megemlíteni a mosó-helyiséget, mely a konyhával együtt a padlásszobákban van elhelyezve, hogy a kifejlődő gőzök, párák, ne rontsák alul a levegőt. Különösen feltűnik itt az amerikai mosó-és szárító-gép. Kézi erő nem kell egyikhez sem, villamos erő hajtja mindeniket. A legvastagabb lepedő is tíz perc alatt tisztára ki van mosva, öt perc alatt pedig teljesen megszáradt, nem a

BEGÖNGYÖLÉS.

melegség, hanem a rendkívüli gyors forgatás által.

Az épületet övező parkban árnas sétányok közt több kényelmes nyugvóhely kínálódik a betegeknek, de az üdülők nagyobb sétákat is tehetnek a közeli Városligetben.

Az intézet egyébiránt nemcsak benlakó, hanem bejáró betegek részére is szolgál, férfiaknak és nőknek egyaránt, a kik ott úgy a vizgyógyintézetet, mint a svédornát is használhatják. Nyitva van reggel hat órától esti nyolcig.

Kétségtelen, hogy ez az új intézet nagyon előkelő helyet foglal el a hasonló czélú intézetek sorában s berendezésének modern voltával versenyre lehet a legjobb külföldi gyógyhelyekkel is.

A szanatóriumról több képet közlünk mai számunkban; ezek egyikén az intézet téli kertjében ülve láthatók szélről dr. Szabó Károly és dr. Dapsy Viktor, az intézet két vezető orvosa, köztük pedig dr. Góth Lajos orvos és Gyalus László műépítész.

HOGYAN KELL LÉLEKZENI?

Nem egy gyermek gyengesége, testi fejlődésének elmaradottsága, sőt szellemi fejletlensége is annak tulajdonítandó, hogy lélekző szerveik, gégejük vagy orr-üregük hibás berendezésénél, vagy valamely benne keletkezett kinövésnél fogva nem bírnak úgy a hogy kell, az orruk keresztül lélekzeni. Az ilyen gyermekeket meg lehet ismerni arról, hogy a szájukon át lélekzenek ezért mindig nyitva tartják a szájukat (a mi már magában is buta arc kifejezést ad nekik), ha pedig az orrukon szívják be a levegőt, kellemetlen szörtyögő hangot hallatnak.

Meggyógyításuk czéljából meg szokás őket operálni, de a műtét nem jár mindig a kellő eredménnyel, a gyermek marad, a milyen volt, azután is, hogy kivágták az orrában vagy gégejében képződött kinövéseket. Nem elég tehát eltávolítani a lélekzés akadályait; a gyermeket meg kell tanítani a helyes lélekzésre, ha magától meg nem tanulja, helyes lélekzési gimnasztika útján.

Sok más olyan ember is van, a ki vagy nem tud, vagy ha tudott is, elfelejtett rendszeren lélekzeni. Ilyenek gyakran a szívütemlásban szenvedők, a vérszegények, sok nehéz betegségből épülő-félben levő beteg, a tüdővészések, a bronchitisben szenvedők, sok oly beteg, a kit hasbántalmak nem engedtek jól lélekzeni. Ezeket mind meg kell a lélekzésre tanítani s erre egy Rosenthal nevű francia orvos a következő gimnasztikai módszert ajánlja:

A beteg a hátára fekszik s bizonyos számú lélekzetet vesz az orvos jelenlétében, az általa megadott *taktus* szerint. Ezt ismételik úgy, hogy a beteg az egyik oldalára, majd a má-

sikra fekszik, felül, feláll, kiterjeszti, előre nyújtja, lelógatja karjait — szóval mindenféle képzelhető helyzetben. Ez az első része a gimnasztikának; a különböző helyzetekben való rendszer lélekzés. A gyakorlatok másik sorozata abban áll, hogy a beteg karjainak és egész testének különböző mozdulatai közben vesz lélekzetet: lassú, fokozatos s nem hirtelen mozdulatokat végez, úgy hogy az orvos mozgatja tagjait. A további eljárás folyamán a beteg maga, az orvos közbelépése nélkül végzi a mozdulatokat. Így folytatódik a gimnasztika addig, a míg a beteg meg nem tanul rendszeren lélekzeni.

Nyilvánvaló, hogy ehhez hozzáértő orvos vezetése kell, de a helyes lélekzés fontossága a szervezet fejlődésére megérdemli a fáradságot.

POLGÁRI ISKOLAI TANÁROK GYÜLÉSE.

A ténv vége felé, vagy a nagy szünet kezdete szokták közgyűléseiket tartani a különböző tanári és tanítói egyesületek. Ezek egyikének, az országos polgári iskolai tanáregylet marosmenti körének közgyűlését Segesvárot tartották május 29-ikén, Gyöngyösi Istvánnak, a segesvári állami polgári leányiskola 33 év óta buzgó igazgatójának elnökele alatt, a szokottnál nagyobb ünnepélyességgel, mert ugyanekkor volt e történelmi nevezetességű városban az állami polgári leányiskola új díszes épületének felavatása. A közgyűlésen számos a polgári iskolákra alkalmoszerű és fontos kérdést vitattak meg, azután testületileg megemlézték a fehéregyházi honvédelmi emléket és Petőfi szobrát, a hol koszorúkat tettek le. A közgyűlésen a Maros-Torda, Torda-Aranyos, Alsó-Fehér, Kisküküllő, Udvarhely és Nagyküküllő vármegyéek polgári iskolai tanári testületeiből Segesvárra sereglett tagokon kívül jelen voltak dr. Bély László nagyküküllőmegyei főispán, Morin Emil miniszteri osztálytanácsos, az országos polgári iskolai tanáregylet részéről pedig Lád Károly elnök, a kik a polgári leányiskola épületének felavatására érkeztek Segesvárra s érdeklődve hallgatták a kör tanácskozásait.

A résztvevőket a közgyűlés után lefényképezték; e csoportképet e lapok mai számában találja az olvasó.

II.

SZÍNHÁZAINK AZ ELMULT IDÉNYBEN.

Az elmúlt idényben színházaink vállvetve dolgoztak azon, hogy nagy anyagi sikerük legyen, míg az erkölcsi sikerre — legalább a magán-színházak — vagy csak igen keveset, vagy teljességgel semmit

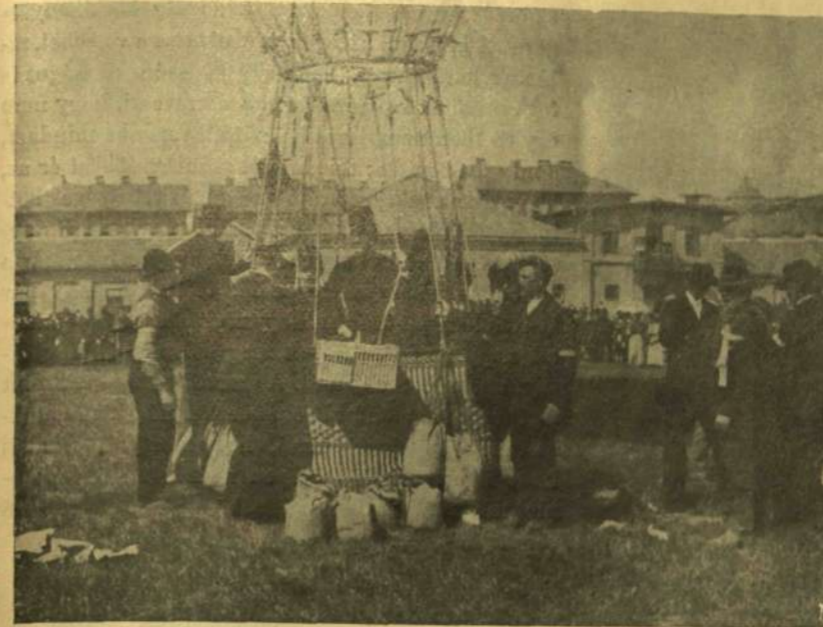
sem tekintettek. Ez évben egy új színházzal is szaporodott a fővárosi műintézetek sora, midőn megnyitották a «Király-színház»-at.

A *Nemzeti Színház* nemcsak erkölcsi, hanem jelentékeny anyagi sikereket is ért el, míg addigéle a kettő közül valamelyik rendszerint hiányzott; vagy az erkölcsi vagy az anyagi. Igen sok eredeti és fordított újdonságot láttunk. Egy-két régi klasszikus drámát is fölevenfittettek. A fordított darabok közül legzajosabb sikere volt *Barrie* angol író darabjának, az «Egyenlőség»-nek. Az eredetiek közül *Ferenecz Ferencz* «Flirt»-je és *Herczeg Ferencz* «Bizancz»-a arattak kiválóbb sikert. *Pekár Gyula* színműve: «Mátyás és Beatrix» korszakjelmezeivel és kiállításával tűnt ki. A többi darabok rövidebb életűek voltak. A színház az idén is vendég szerepeltette a vidék kiválóbb színésznőit. Ezen vendég-szereplések közt *T. Hadrik Anna*, a budai szinkor tragikája keltezt leg több tetszést.

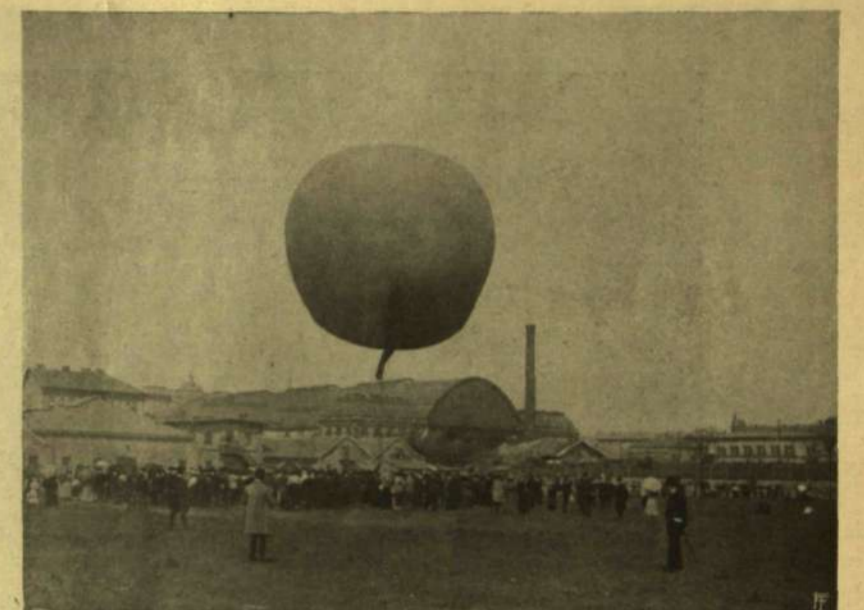
A *Magyar királyi Operaház* rendezett Wagner-ciklust, előadott öt újdonságot, azonkívül fölújításokban sem volt hiány. Nagy tetszéssel fogadták gróf *Zichy Géza* «Gemma» című táncköltményét, mely ez évadban adatott először az Operaházban. Előadták továbbá *Glück* «Orpheus» című operáját és *Berlioz* Hektor «Faust elkárhozása» című symphonikus költeményét. Ez utóbbi azonban oly nagy összegbe kerülne, ha teljes kiállításban, díszletekkel és jelmezekkel hoznák színre, hogy még az operai budgetet is jóval túlhaladná, ezért csupán a gyönyörű melódiaiban — köztük a Rákóczi-indulóban — gyönyörködhetet a közönség. Előadták még *Blech* Leo egyfelvonásos, kedvesen naiv operáját is: a «Szomszédasszony»-t. A ballet-újdonságok közül *Székla* Adolfnak, az Operaház karmesterének balletje: «A törpe gránátos» ért el nagyobb sikert.

A *Népszínház* az idén teljesen el volt hanyagolva. Hanyatlott anyagilag is. A megboldogult *Dankó* Pista darabjával, «A cigány szerelem»-mel kezdték s hogy ez közönséget vonzon, rendeztek cigányzenehangversenyt. Porzolt igazgató tervbe vette, hogy ezentúl leginkább a hazai szerzőket pártolja, s csak úgy ontotta is a színház az eredeti újdonságokat. Porzoltak időközben bekövetkezett bukása véget vetett ezen kísérletnek. *Kury* Klára is megvált a színházról s helyét *Komlóssy* Emma foglalta el. A színház legnagyobb sikerű újdonsága «A vándorszínész» bécsi operette volt, mely *Favagó* és *Havós* «Katinka grófnő»-jével együtt megérte huszonötödik előadását. Az eredeti újdonságok közül csupán *Stoll* Károly és *Pasztor* Árpád «Kis eszár»-ja s *Lovik* és *Szabados* operetteje, «A felsőbb asszonyok» maradt meg a műsoron. *Vidor* igazgató, midőn átvette a színházat, igyekezett jó hírnevét visszaállítani, de egyelőre még nem juthatott túl a kezdet nehézségein.

A *Király-színház* októberben kezdte meg előadásainak sorozatát az «Aranyvirág»-gal. Ezen új színház Fedák Sárival a maga részére hódította a közönséget. Sokat ígért, de azt meg is adta. Pompás kosztümök, díszletek, jól betanított ballet, gondos rendezés jellemezték a király-színházi előadásokat,

A «TURUL» LÉGHAJÓ KOSARA AZ INDULÁSKOR.

A «TURUL» FÖLSZÁLLÁSA (LENT AZ AUTOMOBILOK VÁRJÁK AZ INDULÁST).

de a fő vonzóerő mégis Fedák Sári volt s ha ő nem játszott, többnyire üres volt a színház. Ennek oka az, hogy a Király-színháznak Fedákon kívül nincs több primadonnája. A többi még fiatal kezdő. Bónis Malvin az egyedüli, ki elfogadhatóan helyettesíthette Fedákat, ügyes játékaival és kellemes énekével. A színház előadott darabjai mind tetszettek, kivéve *Heyermann* «Ghettó»-ját és az angol *Shaw* Bernát «Hősök» című angol szatirikus vígjátékát. Ezek előadásánál inkább erkölcsi sikerre számítottak s ez meg is volt. Az eredeti darabok közül az «Aranyvirág» ötven előadást ért el, «A fecskék» huszonötöt, «A Makrancos hölgyek» és a «Földesleges férjek» is tisztes siker aratott. Az idény végén Fedák Sári *Kury* Klárával együtt lépett fel az «En. te, ő»-ben. *Le Bary* francia társulata is itt vendég szerepelt. *Opera* előadás is volt: a «Sevillai borbély»-t adatta elő a színház, elég jó előadásban.

A *Magyar színházat* *Zoltán* Jenő igazgató szerencsés kézzel igazgatta. Az idény legnagyobb sikert aratott darabja *Rajna* Ferencz és *Czobor* Károly operetteje, a «Hajdúk hadnagya». Ebben a darabban tűnt ki különösen az oly szerencsétlen véget ért *Tomcsányi* Rusi. *Falk* Birkhár és *Sztojanovits* Jenő operetteje a «Kis kofa» is tetszésre talált. A külföldiek közül csupán a «Sherry» volt életképes. A «Rikkanos», a «Pfefferkör utazása» és a «Toldi» vonzatok még közönséget érdekes volt a «Szulamit» fölújítása *R. Maróthy* Margittal Abigail szerepében. Ezen szerepben a jeles drámai színésznő énekel sőt táncol is. Ifjúsági előadásokat is rendeztek minden szerdán délután, igen olcsó helyárak mellett. Sőt ingyen jegyeket is küldöttek az iskolákban, hogy a szegény gyermekek között osszák ki.

A *Víg-színház* megmaradt a maga útján. Sok selejtes francia darabot traktálta a közönséget. Kiválóbb érdeklődéssel fogadták *Kury* Klára föllepéseit a «Királynő férje»-ben. Végül a berlini «Kleines Theater» tagjai vendég szerepelték. Az új eredeti darabok közül *Malonyay* Dezső darabja, «*Katinka kegyelmes asszony*» és *Molnár* Ferencz «*Jósi*» című bohóza nyerte meg leginkább a közönség tetszését.

Somogyi Lajos.

LÉGGÖMB ÜLDÖZÉSE AUTOMOBILON.

A Lipót Salvator főherceg pártfogása alatt álló «Magyar Aero-Klub» fennállása harmadik évfordulója alkalmából «Turul» léggömbjével nemrég ünnepélyes felszállást rendezett még pedig úgy, hogy a léggömböt automobilon üldözzék. Ez az első ilyen kísérlet volt hazánkban. A felszálló helyen, a Tattersall terén nagyszámú előkelő közönség, köztük igen sok halás és katonatiszt sürgött-forgott. Napfényes, csöndes és meglehetősen meleg időjárás kedvezett az ünnepélynek.

A feladat, melyet ezuttal meg kellett oldani, az volt, hogy: először a léghajó vezetője Budapestről számítva 150 kilométeren belül földre szálljon; másodszor az automobilon üldözők a léghajót a lehető legnagyobb gyorsasággal kövessék. A feladat akkor volt megoldottnak tekinthető, ha az üldöző földre szállástól számított 15 másodpercen belül helyre érkezik. Délelőtt kilenc órakor készen állott a «Turul» az elutazásra, közelében az üldöző automobilon foglaltak állást.

A 38. gyalogezred játéka közben megtörténtek a

léghajós-posta előkészületei is: nem kevesebb, mint 2100 léghajós-képeslevelezőlapot irtak a vendégek s a léghajón elhelyezett postaszekrényekbe dobták.

Az üldözésben résztvevő automobil-utasok, *Signray* gróf, *Born* báró, *Brüll*, *Jordan* dr. voltak, részt vett továbbá a *Spitz* czég öt automobilja is. Mindezek a «Turul» felszállása után először körülszárgulták a lovagló-teret és azután megkezdtek az üldözést. Az automobilon egyikén hölgyek is ültek, *Szűts* Andor miniszteri titkár neje és dr. *Gosztony* Mihály neje. A «Turul» lassan haladt délnyugati irányban 3–500 méter magasságban a város felett; 30 percczel az indulás után a kosárban ülők már hallották üldözőik töff-töff-jét, a kik a Kis-Tétény-Ercsi felé vezető úton rohantak.

Tíz óra 45 perccel 1000 méternyire a Duna felett Promontornál átkelt a «Turul». Majd midőn az üldözők már előbbre kerültek — Ercsi és Tétény közelében — a léggömb vezetője felhasználván a kedvező délkeleti légáramlást, ismét átkelt a Dunán 1400 méter magasságban, hogy a kedvezőbb terep fölött haladhasson.

Az utazás déli irányban 1800–2300 méter magasságban folyt tovább; tornyosuló felhők részben gátolták a kilátást s az automobilon zaját sem lehetett hallani.

Tizenkét óra harminc perccel átláthatatlan felhőréteg képződött a «Turul» felett, míg alul gyönyörű kilátás nyílt.

Miután a kosárban ülők megebédelték, a «Turul»-t 1200 méternyire süllyesztették és a dunamenti uta-

kat figyelték meg. Minthogy automobil nem láttak, a délnyugati áramlást kihasználva, ismét át akartak kelni a Dunán, hogy üldözőiket fölkeressék.

Ekkor messziről hallatszott egy automobil pöfögése s látésövön át *Brüll* úr kocsijára ösmertünk, a mely nagy sebességgel rohan a dömsödi úton; röviddel azután szívélyesen üdvözölték egymást a léghajósok és automobilosok. A további utazást megszakították és egy óra 30 perccel Dömsödnél simán földre szállott a léghajó s a kikötés helyén *Brüll* úrral *Ochs*, *Wolfsgruber* és *Gaus* tüzérhadnagy urak jelentek meg először.

Így hát a feladat, melynek értelmében két üldözőnek 15 másodpercczel a kikötés után helyre kellett érnie, félig meg volt oldva.

A léghajó összesomogolása után a léghajósok és üldözőik *Brüll* úr automobilján *Laczházán* át Budapestre indultak. *Laczházán* találkozott a második automobilal, melyben *Khun* és *Pamos* tüzérhadnagyok ültek. Ez az automobil Csepel-szigetnek nagy nehézségekkel küzdött; megakadt a homokban s elfogással kellett kivontatni jobb útra. A többi automobil a Duna nyugati partján követte a léghajót. *Bánó* 8-ik huszárezredbeli és *Gerhardt* 44-ik gyalogezredbeli főhadnagyok automobilja elérte Ercsirt.

Délután öt órakor Budapestre ért a társaság.

A léghajóról útközben kibocsátott, *Dirner* dr. tulajdonát képező négy postagalamb idejékorán hazaérkezett.

A LUDOVICEUM ÉS KÖRNYÉKE A «TURUL» LÉGHAJÓRÓL FÖLVÉVE.

FAZEKAS MIHÁLY SÍREMLÉKE A DEBRECZENI TEMETŐBEN.

NAGY TŰZ A FIUMEI KIKÖTŐBEN.

A június 20-ikáról 21-ikére forduló éjjel óriási tűz pusztított a fiumei rakparton, amely mintegy hatszáz ezer koronára rugó kárt okozott, mert az áruaktárok nagy része teljesen elégett, számos melléképülettel együtt. A kikötőben horgonyozó «Jókai» nevű hajó, a mely az Adria-társulat tulajdona, szintén veszedelemben forgott, vasburkolata azonban megvédte attól, hogy elégjen. A nagy tűzről fogalmat nyújt két képünk, melyek egyike a közraktárok egyik fa-barakkját ábrázolja, a mint teljesen rommá égett a benne felhalmozott nagy mennyiségű gabonával s egyéb árucikkkel együtt. Másik képünk az Adria-társulat egyik leégett rak-tárát mutatja be, melyben a kívándorlók holmiját tartogatták; ez is mind elpusztult. A tűz miatt súlyos kárt szenvedett több magánczég is, két révkalauz és három túzóltó pedig megsebesült oltás közben.

VIZEN ÉS SZÁRAZON JÁRÓ KERÉKPÁR.

A kik a pesti Duna-parton, a Ferenccs-József híd környékén szoktak sétálni, pár hét óta különös alakú, vászonba burkolt gépezetet vehettek észre egy a csavargózós-állomás melletti csónakban. Sokan találgatták, mi lehet ez, s a ki jól megnézte, láthatta, hogy valami kerékpár-féle. S csakugyan kerékpár is, de nem afféle közönséges jármű, mert — feltalálója szerint — egyaránt tud szárazon és vizen járni. Egy Grósz Henrik nevű budai kőműves találta fel a fűzetésével, Leitler József bádogossal közösen készítette ezt a gépezetet. Lényegében olyan, mint egy közönséges kerékpár, de elől és hátsó kerekének vízhatlan vitorlavászonnal van bevonva, hátsó kerekének küllőire pedig fehér fémlemezek vannak erősítve. Ha a kerékpár a vízbe jut, a gép előtt függő kis zacskókat le kell oldani, széjjelhúzni s ilyen módon két kis vízhatlan ponton áll elő, melyeket a kerék két oldalára kell erősíteni. Ez a művelet alig tart öt percig. A hátsó kerék fémlemezeit ki lehet hajtani s ezek a vízben olyanformán működnek, mint a hajókerek. Így a kerék nem merül el a vízben, sőt biztosan halad a felszínen. A feltalálók e készüléket már tavaly is bemutatták a Lukács-fürdő mellett s kielégítőleg működött. Nemrég újra próbálkoztak vele a budai Duna-parton a Ferenccs-József híd s az összekötő

melyek egytől-egyig Aranyos Erzsikéről szólnak, az érzés őszinteségével s a boldogság közlékenységével. A ki józan, hideg szívvel olvassa a verseket, talán egyhanguságot, néha egy kis szónokiasságot is fog szerzőjük szemére vetni s észreveszi, hogy nem egy esetben nem bírta belevinni verseibe mindazt, a mi szívében élt; mindennél azonban többet ér az, hogy ritka meleg szívé jó embert és tehetséges költőt ismerünk meg a kötetből. Első részében néhányszor szépen szólal meg a vágy, melybe már-már a lemondás mélabúja elegyedik, aztán a remény pár kedves hangját halljuk, hogy végre a szerző — a kötet nagyobb felében — a megvalósulás boldog di-thyrambjaiba menjen át. A szerzőt eddig csak mint fogékony lelkű műfordítót ismertük néhány, lapunkban megjelent fordításáról, s hogy most mint eredeti költő is bemutatkozik, éppen nem kell szégyenkeznie miatta. Mutatványul a kötetből a következő verseket adjuk:

I.

Miért nem jöttél akkor a világra,
Mikor szívemnek dúsan nyílt virága?
S nem lepte még be tüske és bozót?
Miért nem jöttél, mikor még a lelkem
Ki nem merült, a hosszú küzdelemben,
És minden percet egy új reményt hozott?

Lásd édesem, ha akkor jöttél volna,
Az öreg lantos most már nem dalolna
Gyermekmeséket, fakó hagyományt!
De zengne himnusz védő angyalának,
Ki támasza vón egy kidűlt fának,
És áldana egy viruló leányt!

Oh, így is áldlak szívem kis paránya!
Kezemet összekulcsolom imára,
És esdve kérem a magas eget:
Hogy majd, ha egykor néma léleszen ajkam,
S korhadt fejfélnak lesz árnyéka rajtam, —
Ne hagyja el az én kis Erzsiket!

II.

Mire megnősz, jól tudom, hogy téged
Körülfog az arany ifjúság!
Lábadhoz tenger özönével
Fog borulni illatos virág.
De azért, én drága szép leányom,
Akkor is a szívedben legyek!
Soha senki nem fog úgy szeretni,
Mint a hogyan én szerettelek!

Hazugság ma minden a világon!
Egy igaz csak: a szülő szíve!
Veszni hagyja mindenét a földön,
Ha veszélyben van a gyermeke.
Kis leányom! Te szív a szívemből!
Bárki mondjon esküsztöt nekem,
Soha senki nem fog úgy szeretni,
Mint a hogyan én szerettelek!

Tíz év évek öszlök fejemre,
Nő az árnyék, eltűnik a fény;
Nemsokára itt fog téged hagyni
Jó apácska, — édes Erzsikém!
De azért az én szerető lelkem
Mindörökké itt marad veled!
Soha senki nem fog úgy szeretni,
Mint a hogyan én szerettelek!

A míg élek, minden kis virágot
Összegyűjtök és neked hozom;
Ha meghaltam, — a szívem porából
Virágerdő fakad szőlőm!
Mindén fűszál — s fakadó bimbóban
Szeretetet susogok neked;
Arról fog a dajka is mesélni,
Hogy én téged mint szerettelek!...

Széchenyi István életrajza. A Magyar Tudományos Akadémia a Széchenyi-muzeum rendezése alkalmából újlag hirdeti, hogy még az 1896 október 5-én tartott összes ülésen elhatározta, hogy bármikor fogják is benyújtani Széchenyi Istvánnak az ő nevéhez és működéséhez méltó életrajzát, ennek a műnek a szerzője négyezer korona jutalomban fog részesülni. A pályamunkákat az Akadémia főtájkári hivatalába kell beküldeni.

Arany «Toldija» olaszul. Francesco Sirola, a Petőfi-Társaság külső tagja, lefordította Arany «Toldi»-ját és 74 oldalra terjedő fűzetben kiadta Fiumében. Sirola állandó buzgalommal fáradozik a magyar költészet kincseinek olasz nyelvre átültetésén.

Gazdasági történelmi vázlatok. Irta Gömöri Lajos. A szerző műve megírására az serkentette, hogy közönségünkben a közgazdasági kérdések iránt tapasztalható közönyösséget eloszlassa s e czélból olyan olvasmányt kívánt nyújtani úgy a nagyközönségnek, mint főképen a középiskolai ifjú-

Az alsó sorban ülnek (balról jobbra): Lőrinczy Dezso, Gyöngyössi István, köri elnök, Agyagási Vidor, Kadocsa Béla, Szokoly József. A középső sorban ülnek: Király Miklós, Waller József ref. lelkész, Athanáz Mária, Kocsmásné, Sebestény Laura, Horváth Irén, Gyöngyössi Istvánné, Osztiábel Abt Vilma, Ortel Jánosné, Dömök Erzsébet, Fűzi Katinka, Vándory Andrásné, Vendelin Adél, Haragos Jánosné, Harasztó János. A hátsó sorban állnak: Bihari István, tanfelügyelő töltnök, Péter Antal, Kovács Dani, köri alelnök, Pogány István, kir. tanfelügyelő, dr. Béli László, főispán, dr. Morlin Emil, miniszteri osztálytanácsos, Lád Károly, orsz. egy. elnök, Szakács Teréz, Sárosy Borbála, Eisenkühr Ulrik, gond. elnök, Hints Sándor, Perdi Emil, Haragos János.

AZ ORSZÁGOS POLGÁRI ISKOLAI TANÁREGYESÜLET MAROSMENTI KÖRÉNEK SEGESVÁRT 1904 MÁJUS 29 ÉN TARTOTT GYŰLÉSÉRŐL.

ságnak, mely népszerűen, könnyen érthetőleg megírva, ezen irányban az érdeklődést minél jobban fölkelte. A munka tárgyalja a posta befolyását a hírlapirodalomra, beszél őseink iparáról s kereskedelméről, a közlekedés fejlődéséről, a zóna-tarifátörténetéről s az állam beavatkozásáról a közgazdaságba. A jól megírt könyv Budapesten a szerző saját kiadásában jelent meg.

Török nyelvmélekek a XIV. század végéig. Irta Thury József, kiadta a Magyar Tudományos Akadémia. Ez a tanulmány tulajdonképp székfoglaló értekezés a szerzőnek s még a laikus is sok érdekes dolgot találhat benne. Megtudjuk többek közt, hogy a közép-ázsiai törökök egyik ága már a Kr. előtti II. században saját irással élt, az V. században pedig virágzó, gazdag irodalommal dicsekedett, sőt országukban a magyarok bejövetelére idején már nyilvános könyvtárak is voltak. Később a híres világhódító Timur-lenk is rendes udvari historikust tartott s nagy barátja volt az irodalomnak. Az ó-török feliratokban sok magyar szóra ismerhetünk pl. a 732-ben meghalt *Kul-Tegin* török fejedelem sírfelirásán ily szavak is vannak: *apa*, mely magyarul is ép úgy van, *erdem*=érdem, *ecsü*=ös (a halotti beszédekben: *ise ecsüm-apan*=ös-apatam, *kök*=kék, *öd*=idő, *üd*, *bator*=bátor stb. Nagyon érdekes, hogy a híres egyiptomi mamelukok ép olyan kunok voltak, mint a mi magyar kun-törökjeink. A XIII. században ugyanis a mongolok igen sok török (kun) foglyot adtak el az egyiptomi szultánoknak, a kik ezeket seregükbe sorozták, vagy testőrökké tették. E mameluknak nevezett testőrök azonban csakhamar elhatalmasodtak, megbuktatták a régi dinasztíát s maguk közül emeltek szultánokat nem csak Egyiptomban, hanem Szíriában is, kun-török nyelvük pedig a közigazgatás hivatalos nyelvűvé lett. — A fűzet ára 1 korona.

Könyv az alkoholizmus ellen. Az alkoholizmus (iszékság) ellen való elméleti harcokat szolgálja a kis munka, mely most jelent meg Dr. *Först* Ágost svájci egyetemi tanár tollából, ifju Babarcsi *Schwartz* Ottó fordításában. Ismerteti a szeszitalok élvezetének úgy az emberiség szervezetét, valamint erkölcsét pusztító és romboló hatását; közli mindazon elveket, melyek segítségével ezen társadalmi veszély ellen küzdeni lehet s a mely elvek szerint az alkohol-ellenes egyesületek Angliában és Skandináviában küzdenek. A fűzetke az «Antialkoholista egyesület» helyiségében (Budapest, VI. Próféta-utca 3.) vagy bármely könyvkereskedés útján 50 fillérért kapható.

Magyar segédkönyv a közös hadseregben. A közös hadsereg magyar ezredeiben sok oly altiszt szolgál, a ki németül nagyon keveset tud és így elméleti kiképzését a megelöv németnyelvű szolgálati könyvekből nem szeresheti meg. Még inkább szembevetendő ez a hiány az önkéntesi iskolákban, a melyeknek magyar növendékei ritkán tudnak annyit németül, hogy a német szolgálati könyveket megérthessék. Ezt a hiányt kívánja pótolni az a könyvsorozat, melyet *Hiltner* Rudolf 33. ezredbeli főhadnagy ad ki Aradon. A könyvsorozat czíme: «Magyar segédkönyv a császári és királyi gyalogságnak, valamint vadászcsapatok elnevezésére, egyéves önkéntesek és tartalékos tisztek számára». Az első kötet a «Gyakorlati szabályzat és tornautasítás a

cs. és kir. gyalogszatok számára» czímen jelent meg. Ez a segédkönyv magában foglalja mindazt, a mit a németül nem tudó szakaszpáncsoknak a gyakorlati szabályzatból tudnia kell. A magyar segédkönyv második és karmadik kötete (szolgálati szabályzat és lövés utasítás) is megjelenik legközelebb. A most megjelent első kötet a szerzőnél rendelhető meg Aradon.

Olasz zsidók közt. Irta Szabolcsi Miksa. A szerző olaszországi utazása alatt behatóan tanulmányozta az ottani zsidók viszonyait s erről számol be könyvében. Az olaszországi zsidóság teljesen beolvadt az olaszországba, csakis olaszul beszélnek s neveik is olaszok, minek következtében senki sem tekinti őket idegeneknek. A mostani miniszteriumnak két zsidó vallású tagja van s az utóbbi 15 év alatt rajtuk kívül még három más zsidó miniszter volt, ugyancsak felekezethez tartozott az olasz képviselőház nem rég elhalt elnöke is. Pedig az olasz zsidók száma összesen csak 50 ezer. Sok más érdekes dolgot emlínd meg Szabolcsi Miksa az egyes hitközségeknél tett látogatásairól s ott tett észleleteiről. A könyv 2 koronáért kapható a szerzőnél, Budapesten Váci-körút 18. sz. alatt.

A magyar kül- és belpolitika tévtutjai. E fűzet írja dr. *Ilye* Brankó újvidéki ügyvéd, s zerb nemzetiségű szempontból tekintve vizsgálja a magyar politikát. Nem a maga nézeteit fejtegeti, hanem *Tomics* Jása ismert zerb hírlapíróit s bár sok bennük a viszonyok félremagyarázásából származó tévedés, elég higgadt hangon fordul a magyar politikai világhoz. A fűzet Újvidéken jelent meg; ára 1 korona.

Oltfalvi J. Aladár: «Hangulatok». Budapest, 1904. E verskötet elébe szerzője prózái előszót fűggesztett, melyben nem túlságosan izléses szellemkedéssel, de dicséretes őnismerettel bizonyítja, hogy versei rozsak. S mintha e tételről példákul kívánna az olvasót meggyőzni: következnek sorban egymás után versei száz s egynehány lapon, döcögősen, tartalmatlanul. Természetesen szerellem a legfőbb tárgyuk, de nyilvánvalóan nem a szerellem a szülő-oka a verseknek, hanem ellenkezőleg, a versek a szerellemnek, vagyis irjúk azért képzelt magát a szerellem kedély-állapotába, hogy legyen miről írnia. Szót hallunk eleget, de egyik mögött sem érezzük a szív dobbanását, szellemes-ségre törekvést is látunk, de vajmi ritkán szellemet és izlést. A kötet különben igen csinos kiállításban jelent meg mint a Lampel-Wodianer cég bizonánia.

A tanácsosné. Nehány apró novellát gyűjtött össze e czím alatt *Abádi Dunajec* J. Sok törekvést árul el, de meglátászik rajta a kezdő. A kötet Miskolcon jelent meg; ára kitéve nincs.

Gyalog a vén Európán keresztül. *Erdei* Károly, a debreczeni kollegium egyik növendéke az utóbbi évek őszi vakációit arra használta fel, hogy nagyobb utazásokat tegyen, meg pedig az apostolok legyőzött gyalog. Ilyen formán bejárta Rómát, Páriszt, mely útjairól könyve is jelent meg. — tavaly pedig még hosszabb útra szánta magát s neki indult, hogy szintén gyalog jusson el Angliába, a mi, bár alig volt némi utköltésége, sikerült neki s szerencsésen visszaérkezett az ősi kollegium falai közé. Ezt az

útját írta most le fenti című könyvében, élénken esetenlélvén különféle úti élményeit. A könyv, melynek ára 2 korona, Debreczenben, a Csáthy Ferenccs bizományában jelent meg.

Az országos magyar állami iparművészeti iskola az 1903—1904-iki iskolai évről kiadott Értésítője részletesen foglalkozik a fontos szolgálatot teljesítő intézet egy évi történetével és sok illusztrációval közöl az egyes osztályok rajzaiból, terveiből, plasztikus és faragási műveiből. A terjedelmes Értésítőt *Fittler* Kamill igazgató szerkesztette. Az intézet az iparművészetre képezi ki tanítványait, a díszítő szobrászatra, ékítő rajzra és festészetre, iparművészeti tervezésekre butorok rajzra fa-faragásra, fametszésre stb. Oly tanulókat vesz fel, kik 15-ik évüket betöltötték, legalább négy középiskolát, vagy polgári iskolát végeztek, és fölvételi vizsgát tesznek a rajzolásból. A beiratások szeptember 6—7-ikén mennek végre a Kínizsütczei intézetben. Rendkívüli tanulókat is felvesznek, ha rajzbeli és gyakorlati előismeretekkel bírnak. Beiratási díj 4 korona, felvételi tandíj 10 korona, vendéglátogatásnak 20 korona.

Pályadíjat nyert zenemű. Az 1905-iki országos dalárúnnepen előadandó versenydarabokra kitűzött jutalmak közül a népdalra érkezett művek közül egynek sem ítéltek oda a jutalmat. A *műdalra* annál sikeresebb volt a pályázat. Husz pályamű érkezett be, köztük néhány értékesebb is. Egyhangulag «A magyar nótá» című jutalmazták meg. Szerzője *Sztójánovics* Jenő, több dalmű és operette ismert szerzője. A szöveg Lampérth Géza műve.

MI UJSÁG?

József Ágost főherczeg családi öröme. *Augusta* főherczegasszony, József Ágost főherczeg neje, jun. 26-ikán este 7 órakor a budai királyi palotában egy kis főherczegnek adott életet. A főherczegi párnak ez ötödik gyermeke. Életben van négy: három fiú és egy leány. *Augusta* főherczegnő édes anyja, *Gizella* főherczegnő Bécsből sietett leánya és kis unokája látogatására. Mind a kettő állapotáról megnyugodván, *Rózsahegyre* utazott, hol másik leánya, *Erzsébet* főherczegnő, *Seefried* Ottó gróf neje időzik, a kire szintén anyai örömköz várnak. A főherczegasszonyt a vasutnál veje, *Seefried* gróf fogadta. József Ágost főherczeg és *Augusta* főherczegnő úszultott fának keresztelőjét július 2-ára tűzték ki a budai királyi várpalota Szent István-templomában. A szertartást *Sancsányi* Pál nagyváradi püspök fogja végezni *Kanter* Károly királyi palotai apátplébános segédletével. A kis főherczeg a nagyanya, *József* főherczeg tartja keresztvíz alá.

Kitüntetések. A király báró *Eötvös* Loránd egyetemi tanárt, a Tud. Akadémia elnökét, volt közoktatásügyi minisztert a valóságos belső titkos tanácsosi czímmel tüntette ki. A kitüntetés báró *Eötvös* tudományos működésének elismerését jelenti. — Ó Felsége aradvári *König* Károlyt, a legfőbb kabinetiroda osztályfőnökét, örökös magyar báró méltóságra emelte. *König* Pápay István halála óta vezető a kabinetiroda ügyeit s ott kifejtett buzgó és sikeres munkásságával szolgált rá a királyi kitüntetésre.

Széchenyi-muzeum. Az Akadémia palotájában gróf Széchenyi Istvánnak, az Akadémia alapítójának összegyűlt emléktárgyai és iratai számára külön muzeumi termet alakítanak. Az őz végére valószínűleg berendezhetik. Szily Kálmán, az Akadémia főtűkára újból kéri mindazokat, a kiknek birtokában Széchenyi Istvánnal vonatkozó ereklye, emléktárgy, irat, levél, vagy könyv van, sziveskedjenek azokat örök letéteménykép az Akadémia főtűkari hivatalához beküldeni. A muzeum megnyitásával egyidejűleg meg fog jelenni Széchenyi munkái új kiadásainak első kötete, mely a Hittel-t és a Világ-ot foglalja magában. A kötethez «Széchenyi István mint író» címmel Gyulai Pál irt előszót, Kautz Gyula pedig méltatást mind a két munkáról.

Kossuth Lajos szobrának helyével sokat foglalkoznak mostanában a főváros intéző- és szakkörei. A főváros közgyűlése azt határozta, hogy az országához homlokzata elé állítják, de még nem állapodtak meg az itt lévő tér alkalmas pontjára vonatkozólag, mert az országához ferdén áll a nagy téren, a homlokzathoz vivő alkotmány-utca is ferdén visz az országához. Ebből az utcából a szobrot látni sem lehetne, legfeljebb a srkánál tűnne föl egy kis részlete. A Kuria és földmívelési miniszterium palotájának fekvése is zavarja a szobor elhelyezését, mert ha arányosan a tér középpontjára állítják, nem az Alkotmány-utca néz, hanem a földmívelési miniszterium épületének sarkára. Az aránytalanságokat azonban parkozással lehetne enyhíteni. A városi tanács ragaszkodik ahhoz, hogy a pályázatot már most hirdessék ki és a pályázó művészekre bízzák, hogy a szobrot az országához, vagy a Szabadság-térre szánják-e?

Petőfi-ereklyék. A Petőfi-re vonatkozó ereklyéket a Petőfi-társaság már régen gyűjti s ezek elhelyezésére külön Petőfi-házat kíván emelni. A míg azonban ez a kívánság teljesülhet, a társaság átadta gondozásra az ereklyéket a fővárosnak, mely a Városligetben az 1885-iki kiállítás képzőművészeti pavilonjának egyik termét engedte át azok elhelyezésére.

Az ezredévi emlékmű. Az Andrássy-ut városi torkolatánál oly régen készülő ezredévi emlékmű egyik alakját, mely Róbert Károly királyt ábrázolja, az országos képzőművészeti tanács a napokban bírálta meg s igen sikerültnek találta. Zala György műve és Róna József öntött ércze.

Tűzbiztos színház. Nagyváradon június 28-ikán a szakértők nagy érdeklődése közt néztek végig egy mesterséges színházépítést. Rimanóczy Kálmán műépítész mutatta be új színházépítési rendszerét, melynél fogva a színpadon támadt tűz a nézőtérre el nem hatolhat. A belügyminiszterium és több színház szakértőket küldtek a tűzpróba, mely a fölépített kísérleti színházban teljesen sikerült. A gyűléson anyagokkal megtöltött színpadról sem füst, sem láng nem hatolt a nézőtérre, a hol nagyszámú közönség teljes biztonságban ült. A próbán képviselve volt Budapest mérnöki hivatala is. Az új rendszert legelőször az új kolozsvári színháznál akarják alkalmazni. Rimanóczy találmányához a kandalló adta az ötletet, melyben vígan ropog a tűz, de a füst még sem jut a szobába. A hátsó színpadi falon, a színpadlás alatt nyílást alkalmaztak, a mely toronyba torkollik. Ha közvetlenül a színház színpada mögött ilyen tornyot nem lehet építeni, akkor a színház közelében levő alkalmas telken is fölépülhet, a mely esetben földalatti csatorna útján is összeköttetésbe hozható a színpaddal. Ha a színpadon tűz támad: a tűz által élesztett légmozgást a nézőtérrel árad a színpad felé s minden füstöt magával sodor, úgy hogy a nézőtér teljes biztonságban marad.

Házasság. Gáspár Artur, a «Magyar Hírlap» belső munkatársa, június 30-án tartotta esküvőjét Márkus Emiliával, Márkus Miksának, a «Magyar Hírlap» felelős szerkesztőjének húgával. A menyasszony tanúja Halmos János udvari tanácsos polgármester, a vőlegényé dr. Hertzka Tivadar, a «Magyar Hírlap» főszerkesztője volt.

Magyar bikák az arénában. A Budapesten folyó bikavádalom látogatói közül sokan hangoztatták, hogy könnyű a viadoroknak az apró spanyol bikákkal megküzdeni, hanem állanának szembe csak a mi hatalmas magyar bikáinkkal, majd másképp lenne akkor a dolog! Fülébe ment ez a viadoroknak s készséggel vállalkoztak, hogy a legveszedelmesebb pusztai állattal is szívesen megküzdenek, csak legyen; ámbar Poully előre kijelentette, hogy csakis a spanyol bikáknak van annyi düh, hogy az arénában elfogadják a harcot. Báró Sennyey István szemlémegyei pácini gulyájából felhozott két igen veszedelmes bikát, melyeket vadászuk miatt úgy is le kellett volna már vágni. Az egyik a svájci fajú Gyémánt, nyolcz métermázsás óriás volt, a másik a Betyár, igazi magyar fajtájú, kormos fejű hatalmas szarvú jószág. Előbb a Gyémánt-tal tartották meg a viadalt. De bizony, a mint ez a fényes lámpákat s ismeretlen környezetet megpillantotta, csak azt kereste: merre lehetne menekülni. Hiába ingerelték vörös posztóval, hiába boszantották,

SZÁSZ GYULA.
† 1904 június 24-ikén.

BÁRÓ NOPCSA FERENCZ.
† 1904 június 24-ikén.

BOBRIKOV, A MEGGYILKOLT FINNSZÁGI KORMÁNYZÓ.

még csak meg se haragudott. Még a farkába is belekapaszkodtak a viadorok, de azt se bánta az otthon oly félelmes bika-hős. Végre is a közönség kifütyölte gyávaságáért s szégyenszemre úgy kergettek ki az arénából. Pár nap múlva a híres Betyár-ra került a sor, de ez sem mutatkozott különbnek társánál, legfeljebb, hogy egyszer-kétszer hozzá csapott a szarvával a vörös posztóhoz. Ezt is kifütyölték, kinevették. Mind a két alkalommal több spanyol bika is szerepelt s nagyon kitűnt a különbség; mert ezek az apró állatok minden haborás nélkül, féltelen dühvel támadtak arra, a kit megpillantottak a gyakran átgrasztották a viadorokat a védőkoriát. A magyar bika barátai most még a Rigóban bizakodnak, mely szerefelett dühös magyar bikát pönteken szándékoztak az arénába vezetni. Addig a vágóhídon volt erősen meglánczolva, a hová épen rendkívüli veszedelme volta miatt került. Hogy azonban a villamos lámpák világánál ez is nem vesztie-e el bátorságát, majd megmutatja a következők.

A távirás zavarói. A táviróknál néha előálló zavarokat gyakran az állatok idézik elő. Dél-Amerikában a majmok a táviró-oszlopokra és drótkra ugrálva, azokon oly tornászati gyakorlatokat visznek véghez, melyek nekik nagy mulatságokra szolgálnak ugyan, de a villamos áramot félbeszakítják. A harkály különösen a táviró-oszlopokat kopogtatja meg, hogy az azokban fészkelő férgeket kiszedhesse; de a folytonos vagdalás az oszlopok

fáját annyira meggyengíti, hogy nagyobb szélben eltörnek. Norvégiában már erősebb állatok támadják meg a táviró-oszlopokat, s ezért minden oszlop körül egy bizonyos magasságig köveket halmoznak fel, melyeket azonban a medvék gyakran szétszórnak. Ugyanis a szél által mozgatott sodronyok a méhek dongásához hasonló neszit idéznek elő. A méz után vágó medvék tehát a kórkaszt dűlják szét, mivel azt hiszik, hogy abban mézet találnak. Repülő madarak is gyakran neki mennek a táviró-sodronyoknak. Ezelőtt néhány hónappal Angliában a «Great North Railway» vasut vonalán a táviró-összeköttetés megszakadt, úgy hogy a vonatok forgalmát is be kellett szüntetni. Az akadály elhárítására rögtön egy mindenféle eszközökkel ellátott mozdonyon több munkást küldtek ki a vonalra. Végre kintint, hogy az összeköttetés megszakadását egy nagy fekete hatvány idézte elő, mely szárnyaival a sodronyokra sima pléh-lemezeket aggatnak, hogy a madarak a sodronyokat elkerüljék. De ez legfeljebb nappal használt, mert pl. az imént elmondott esetben ama fekete hatvány éjjel vágódott a sodronyokba.

Olcso napszám Japánban. A szövögyárakban dolgozó japáni nők naponta 30 fillért keresnek, míg a férfiak alig kapnak többet, mint 40—45 fillért. Szabók, kőművesek és ácsok hetenként 6—8 koronát keresnek.

A gyermek elválasztása nyáron nehezebb, mint más évszakban, mert a tehenéjt következtében a gyermek nagyon gyakran gyomor- és bélzavarban megbetegszik. Ezért tehát először inkább úgy kell adni a tehenéjt, hogy *Küfke-féle gyermekiszitból* készült hig levestel keverik, a mely könnyebben emészthetővé teszi a tehenéjt és növeli tápláló értékét.

Hová utazik? Ez a kérdés most napirenden van. Egy tapasztalt barátom ezt a tanácsot adja: Ne feleddjen el egy palackocskos Maggi-ízestőt magával vinni; biztosítva van akkor, hogy a falun vagy a hegyekben is mindig izletes levelei és étellei lesznek. De nem kell sokat belőle venni, mert Maggi-ízestője nagyon kiadós; tehát nem szabad előznie, néhány csöpp elegendő. Ha tres a palackocskos, úgy minden jobb kereskedőnél utána tölthető. Kellemes nyaralást!

A Stella-víz hatásában felülmulhatatlannak azért nevezhető, mert e szer a megszűlt haj eredeti színét nem megfestés után adja vissza, de vegyi összetételénél fogva annak eredeti színét adja vissza.

A «VASÁRNAPI UJSÁG»

51-ik évfolyama.

A «*Vasárnapi Ujság*» évenként több mint 130 ivre terjed és több mint ezer képet közöl évenként, időnként színes mellékleteket is.

Mikszáth Kálmán kitűnő írónk mint főmunkatárs működik a «*Vasárnapi Ujság*» szerkesztőségében s a vele kötött egység értelmében *kiszárolag* a «*Vasárnapi Ujság*»-ba írja nagybecsű új szépirodalmi műveit: *regényeit, elbeszéléseit.*

A *Vasárnapi Ujság* «*Regénytár*» című heti mellékletében a legjelesebb hazai és külföldi regényíróktól közöl elbeszéléseket és regényeket *képekkel*, s mint családi lap kiterjeszkedik a *női munkakörre és divatra* is.

A «*Vasárnapi Ujság*» társalapja, a most már 50-ik évfolyamába lépő «*Politikai Ujdonságok*» a hét eseményeit híven és részrehajlatlanul, kellő magyarázattal ellátott gondos, tömör összeállításban tárja az olvasó elé, úgy, hogy a közönség együtt találja benne mindazt, a mi a napilapokban elszórtan jelen meg. A «*Politikai Ujdonságok*» előfizetői e lap mellett külön díj nélkül kapják a «*Világkrónika*» képes heti közlönyt és a «*Magyar Gazda*» című, havonként megjelenő gazdasági és kertészeti képes mellékletet.

A «*Világkrónika*» hetenként egy íven, számos képpel illusztrálva jelen meg és az általánosabb érdekű napi események részletes magyarázatára szolgáló cikkekkel kívül rendszeren közöl nagyobb elbeszéléseket, regényeket, útirajzokat, úgyszintén mulattató kisebb közleményeket, stb.

Előfizetési föltételeink:

A «*Vasárnapi Ujság*» negyedévre 4 korona, fél évre 8 korona, egész évre 16 korona.

A «*Vasárnapi Ujság*» a *Világkrónikával* negyedévre 4 kor. 80 fillér, félfévre 9 korona 60 fillér, egész évre 19 korona 20 fillér.

A «*Vasárnapi Ujság*» és «*Politikai Ujdonságok*» a «*Világkrónika*» és a «*Magyar Gazda*» mellékletekkel együtt: negyedévre 6 korona, félfévre 12 korona, egész évre 24 korona.

Az előfizetések a «*Vasárnapi Ujság*» és «*Politikai Ujdonságok*» kiadóhivatalába, Budapest, *Egyetem-utca 4. szám* küldendők.

AZ «ADRIA»-TÁRSASÁG EGYIK LEÉGOTT RAKTÁRA.

A KÖZRÁKTÁRAK EGYIK BARAKKJÁNAK ROMJA.

A JUNIUS 21-IKI TŰZ PUSZTÍTÁSA A FIUMEI KIKÖTŐBEN. — Jelfy Gyula fénykép.

HALÁLOZÁS.

Báró Nopcsa Ferencz, néhai Erzsébet királynéknak hosszú időköz fődvarmestere, meghalt unokaöccsének, báró Nopcsa Elek képviselőnek zacsai birtokán, június 24-ikén este. A már közel kilencz éves öreg ur itt pihent több év óta, családi körben. Nopcsa Ferencz báró 1815-ben Farkadiban, Erdélyben született. Katonai nevelésben részesült a bécsi Teréziumban és katona is lett. Mint huszárkapitány 1840-től 1842-ig egyszersmind Károly Ferdinánd főherceg udvari kamarása volt. 1843-ban bucsút mondott a katonai pályának. Nagyobb utazást tett külföldön; különösen Olaszországban tartózkodott 1861-ben az alkotmányos megyék visszalátásával Hunyad megye főispánjává neveztek ki, mely székben atyja, László, 1848-ig vezette a megye ügyeit. 1867-ben az Ő Felsége körüli miniszteriumba lépett mint államtitkár, de ez állásától nem sokára megvált, Erzsébet királyné fődvarmesterévé nevezetvén ki. Méltóságáról 1894-ben aggkorára való tekintettel lemondott. Cs. és kir. kamarás és választott belső titkos tanácsos volt. 1873-ban a Lipót-rend nagykeresztjé nyerte. A főrendiház újjászervezésekor kinevezetett annak tagjává. Nagy részvét közt temették el június 27-én. A király *Boltras* főhadsegéd által részvétét fejezte ki Nopcsa Elek báró országgyűlési képviselőnek. Hasonlóképp távirati uton adtak kifejezést részvétöknök Nopcsa Elek bárónak és nejeinek József Ágost főherceg és neje, valamint Rainer főherceg és neje.

Szász Gyula szobrász június 24-ikén meghalt a Szent János-kórházban, hová súlyos műft végrehajtása végett vitték. A magyar szobrászatot az utóbbi időkben oly sűrűn ért vesztéseket közé tartozik az ő elhunytja is. Székesfehérvárott 1850-ben született. Atyja, ki szintén szobrász volt, Bécsben taníttatta fiát, a képzőművészeti akadémián, Budapestre visszatérve, az akkori nagy építkezéseknél a paloták szobordiszfizéseire kapott megrendeléseket s egyuttal a II. kerületi főreáliskolánál a rajz és mintázás tanárává neveztek ki. Szoborművei közül említendők: a csáktornyai Zrinyi Miklós-emlék, melyet a minap lepleztek le, a budapesti Fonciérepalota Merkurja, az Operaházban Mozart, Glück és Meyerbeer szobrai, a ráczkevei Árpád-szobor, «Baechus neveltetése», az «Arató leány», az ország-ház hét királysobra, az isaszegi és gödöllői honvédelemek, a honvédparancsnokság budai palotájának szobordiszfizéi, stb. Készen hagyta hátra a Kossuth- és a Szabadság-szobor, továbbá a pozsonyi Petőfi-szobor legkisebb lejáró pályázatára szánt vázlatait. Az elhunytat a budai farkas-réti temetőben helyezték örök nyugalomra. Özvegye és négy gyermeke gyászolja.

Gömöny Oszkár, közoktatási miniszteri tanácsos, június 24-ikén meghalt Rákos-Palotán, 66 éves korában. Pusztaszentmónián született 1839-ben, középiskoláit Sárospatakon végezte, egyetemi tanulmányait Bécsben és Heidelbergban. Az állam szolgálatába 1863-ban lépett mint segédfoglalmazó a helytartótanácsnál. Onnan báró Eötvös József 1867-ben a közoktatásügyi miniszteriumba vitte, a hol mindvégig meg is maradt. A protestáns, görögkeleti és zsidó ügyeket vezette, s az egyházpolitikai törvényeknek a protestánsokról szóló része az ő alkotása. A király 1894-ben a Lipót-rend lovagkeresztjével tüntette ki, azonkívül kamarás is volt és a német Johannita-rend lovagja. A Tanfők Nyugdíjintézetének ő volt egyik megalapítója és elnöke, általában a hivatalán kívül is nagy szeretettel foglalkozott a tanfők dolgaival.

A VIZEN JÁRÓ KERÉKPÁR A DUNÁN.

vész édasapja, Budapesten 89 esztendő korában. — BERTALANFY THEODOR, benedekrendi pap, rendi számvevő, 63-ik évében Thianyan. — MOSLÓDÓ DÁNIEL ér-selindi gör. kath. plébános 63-ik évében. — GÁL János régi honvéd főhadnagy, községi jegyző Szász-Lónán, s benne Bem tábornok utolsó segédtestje hunyt el. Társai: Sándor László főispán és Szabó Lajos diósadi lelkes már ezelőtt néhány évvel elhunytak. Bem tábornok segédtestikarából Báthy Imre, nyug. járásbíró él még. — Dr. Szabó Sándor hírlapíró, a «Magyar Távirati Iroda» munkatársa, ki sok önálló dolgot is irt a lapokban; gyógyíthatatlan betegsége következtében saját kezével vetett véget életének. — TARNAY Mór 70 éves korában Zomborban. — FÜZIK GYULA, a sümegei járás főszolgabírája 54 éves korában Simegen. — Dr. RÓZSA ELEMÉR hatvani járás- és pályorvos Buda-Kalászon 41-ik évében. — RAVCZY JÁNOS, Zsitvaújfalui körjegyzője, 56 éves korában. — SZABADOS JÁNOS ügyvéd, a miskolci ügyvédi kamara ügyésze 60 éves korában Miskolcon. — PAKRÓCZ KÁROLY pénzügyi segédtitkár 46 éves korában Veszprémben. — JÁNOSY MIHÁLY 84 éves korában Törökszentmiklóson. — VINCEI MIKLÓS főgimnáziumi VII. osztálybeli tanuló 17 éves korában Jászberényben. — CSIFFARY PÁL, a kereskedelmi bank igazgatósági tagja Nyitrán; ARTMANN EDE a zenekezeletben vezető szerepet játszott.

Jobbaházi DÖNY FRANCISKA 71-ik évében Németi-ben. — TIMBUS JÁNOSNÉ, szül. Kagerbauer Kimpel Johanna, 40-ik évében Tordán. — ÖZV. FOGARASSY KÉPESY GYULÁNÉ, szül. Fogarassy Anna 63 éves korában a szatmármegyei Csenger községben.

Szerkesztői üzenetek.

L. F. Azon kérdésre, vajjon volt-e joga az orosz parancsnoknak egy «lruhában» elfogott japán törzstisztet, mint kémet kivégeztetni, azt feleljük, hogy a genfi nemzetközi egyezmény is ilyen eljárást tiltja.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvkereskedésben kapható:

JÓKAI MÓR CSATAKÉPEINEK

JUBILÁRIS DÍSZKIADÁSA.

Kimmach Lászlónak, Morelli Gusztáv által fába metszett 68 rajzával.

Ára pompás, Kimmach által tervezett díszkötésben 18 korona.

Kis nyolczadrét-kiadás vászonkötésben 8 korona.

HOMOKBA IRT MESÉK.

IRTA

NÓGRÁDY LÁSZLÓ.

Ára füzve 1 korona 20 fillér, kötve 2 korona 50 fillér.

A ki a természetet főséges szépségében szereti, a «Homokba irt mesék»-ben megkapó, vonzó olvasmányt talál. Szerző a természetet rajongó szeretettel nézi, csodálja, s a mit látott, a mi hangulat megteremtett lelkében, mesékben írja le. Nem a tudós, hanem az író szemével lát s történeteket mond, költeményeket ír prózában, Szerető gondja a természet, belemélyed s a természet életét, képeit át-meg átszövi megfigyelő, írói lelkének reflexióival, lírai melegével. Ez a lírai melegség forrasztja egybe, színezi a természet képeit a mesével, ez adja meg rajzainak az egységes hangulatot.

DEBRECZENI MÁRTON KÖLTŐI MŰVEL.

I. kötet. Kisebb költemények. II. kötet. A kióvi csata.

A két kötet ára füzve 10 korona, vászonkötésben 14 korona.

Szerkesztő: ♦ **MAGYAR KÖNYVTÁR** Egy-egy szám
Radó Antal. ára 30 fillér.

Legújabb füzetek:
385—387. **LUIGI RASI**. A színész művésze. Ford. Radó Antal.
A modern színjátszás kézikönyve, az olasz állami színésziskola vezetőjétől. Színészek, színővendékek, műkedvelő színészek számára nélkülözhetetlen.
388. **VÁRADI ANTAL**. Legendák könyve. A kiváló költő e gyönyörű verses legendái főkép mint nagyon hálás szavalmány-darabok kiválóak.

A MAGYAR KÖNYVTÁR
TELJES JEGYZÉKÉT

(388 szám) kívánatra készítségel ingyen és bérmentve megküldi minden könyvkereskedés vagy a kiadóhivatal.

A legutóbb megjelent 12 szám jegyzéke
373—376. **Mikszáth Kálmán**. Beszterce ostroma I—IV.
377. **Maeterlinck**. Joyzelle. *Abrányi Emil*.
378—379. **Conan Doyle**. Az Agra kincse. *Mikes Lajos*.
380. **Deák Ferenc** második felirati beszéde. Bevezetéssel ellátta *Béthy Zs.*
381. **II. RÁKÓCZI FERENC VALLOMÁSÁIBÓL**. Latinból ford. *Kajós Imre*. II. füzet.
382—383. **SHAKSPERE**. A velencei kalmár. Fordította *Radó Antal*.
384. **VIHAROS-GERŐ ÖDÖN**. Férjnéi. A béna Két elbeszélés.

Kapható: **LAMPEL RÓBERT** (Wodianer F. és Fiai) cs. és k. udv. könyvkereskedésében Bpest, VI., Andrassy-ut 21. és minden könyvkereskedésben.

JÓKAI MÓR ÖNMAGÁRÓL

Önéletrajz és
egyéb emlékezések 1825—1904.

BEÖTHY ZSOLT BEVEZETÉSÉVEL

Jókai arcképe és utolsó, ma még kiadatlan novellája elejének facsimiléjével.

A 24 éves, 16-odréti amateur-kötet ára füzve 4 K, egész bőrkötésben 6 K.

Jókai Mór halála gyászba borította az egész magyar nemzetet. A nemzeti gyász emlékeztetőül a Franklin-Társulat Jókai Mór önmagáról címmel díszes emlékművet adott ki, összeállítván időrendben mindazt az életrajzi visszaemlékezést, mely Jókai Mór műveiben elszórtan foglaltatik. Olvasmányok érdekesebb minden regényénél a nagy ember életirása, a mely fordulatokban ép oly csodás, élményekben ép oly dúsak, mint Jókai bámulatos fantáziájának termékei. Pedig ez az életirás egy darab valóság, nemzetünk újjászületésének története, a melynek Jókai egy félszázadon át egyik vezető őríása volt. Beöthy Zsolt bevezetése, Jókai arcképe és utolsó, ma még kiadatlan novellája elejének facsimiléje emeli a könyv értékét.

GOBINEAU GRÓF

A RENAISSANCE.

TÖRTÉNELMI JELENETEK.

Fordította, előszóval és jegyzetekkel ellátta
Dr. SZÉKELY ISTVÁN.

Kiadja a Kisfaludy-Társaság.

I. kötet: Savonarola. — Cesare Borgia.

Ára 3 K, vászonköt. 4 K 50 l.

II. kötet: X. Leó. — Michelangelo.

Ára 3 K, vászonköt. 4 K 50 l.

A XIX. századbeli francia irodalomnak egyik tartalmasabb és legérdekesebb egyénisége a tudós történetbölcselő, a költő diplomata, Gobineau gróf, a kinek legértékesebb alkotását: A renaissance című művét, dr. Székely István tanár kiváló fordításában adjuk. Gobineau munkájában a renaissance legfontosabb hetven esztendőjét eleveníti meg nem egyszer Shakespearehez méltó jellemző erővel. Drámai jelenetek sorozata a Gobineau műve, jobban mondva öt önálló dráma, a melyeket Michelangelo óriási alakja fűz össze szerves egészszé. Savonarola, Cesare Borgia, II. Gyula, X. Leó és Michelangelo az öt rész címe, a renaissance korszakának öt legpragnansabb egyénisége. Gobineau bámulatos tudása és biztos ítéllete a költő jellemző erejével párosulva teremtette meg ezt a dramatizált képét, a melynek egyes jelenetei vetekednek a legkiválóbb drámai alkotásokkal, e mellett felejthetetlen realitással érzékelik meg a messze multat s az író nyelvének jellemző erejénél és hajlékonyságánál fogva, a mely egyaránt alkalmas az egyetlen pathosra és a porbatipró szatírára, a tragikus fensége és a humora. a legnemesebb költői élvezetet nyújtják mindvégig az olvasónak. Székely István kiváló fordítása az eredeti minden szépségét visszaadja a magyar nyelv tömörségével és hajlékonyságával, s a munka tökéletes megértését jegyzetel is elősegítik.

BUDAPESTI GYÁRAK ÉS CZÉGEK.

KNUTH KÁROLY

mérnök és gyáros. 10104

Os. és kir. fensége József főherceg udv. szállítója.

Gyár és iroda:

Budapest, VII. ker., Garay-utca 10.

Központi víz-, lég- és gőzfűtések, légszusz- és vízvezetékek, csatornázások, szellőztetések, szivattyúk, vízerőművi emelőgépek stb.

Tervek, költségvetések, jövedelmi előirányzatok gyorsan készíttetnek.

Telefon 57—08. **LOHR MÁRIA** Telefon 57—08.

ezelőtt KRONFUSZ

esipke, vegyeszeti tisztító- és műfestő-intézete megnagyobbítottat

erművi szőnyegporló és szőrmearu megővő-intézettel. — Megbízások átvételnek:

VIII., Baross-utca 85. sz. saját házában levő gyárban és a következő főüzletekben:

IX., Calvin-tér 9. V., Harminezad-utca 3. VI., Teréz-körút 30. VI., Andrassy-út 16.

VIII., József-körút 2. szám. 10347

KIRNER JÓZSEF os. és kir. udv. puskműves, az olasz király ő felségének udvari szállítója, BUDAPESTEN raktára: IV., Bécsi-utca 2., gyára: Róza-utca 7.

Dúsan ellátott raktár legújabb szerkezeti kettős vadász-fegyverekből, golyógyverek, amerikai Winchester serétes ismételő fegyverek, forgópisztolyok, szalonfegyverek és pisztolyok, töltények és vadász-szerekből, melyek jóságáért kezkesedik. (Alapítottat 1808. évben.)

Sürgönyosim **DAVID KÁROLY ÉS FIA** Telefon szám 41—48. Cartonage.

doboz-papíraru és szab. fémkapocsgyára

Budapest, I., Mészáros-utca 38. 10030

Gyár: Papírtányért, bonboniert és járdinet-dobozokat. Sajtolt kerek dobozokat, légment sen elártható, összehajtható dobozokat polylak, kö gypot, stb. csomagolására. Híntődobozok, valamint húsnott lemez-ostóvak tejszert szerinti nagyságban. Teásdobozok 1/4 kgr. tól 10 kgr.-ig, valamint 6, 10 és 20 filléres tea csomagolásához. Szekrényosipke és köp-ládapapír legújabb, szin és kivágásban.

Allandó kiállítás a fenti cikkekben a városi iparcsarnokban megtekinthető.

Magyar fém- és 10509

Lámpaárú-gyár részvénytársaság

Budapest—Kőbánya.

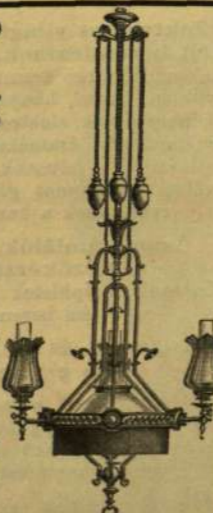
Villamos- és légszuszcsillárok,

Petroleum-lámpák minden czélra.

Fém- és diszműtárgyak.

Valódi király-olaj (biztonsági petroleum).

Raktárak Budapesten: II., Fazekas-tér 3—4. sz., V., Gizella-tér 1. sz., VI., Teréz-körút és Király-utca sarkán, VIII., Üllői-ut 2 a Calvin-tér sarkán, X., Jászberényi-ut.

A már 52 év óta dicsegeteműltőig ismert, a törvény kollektívák leirt követelményeinek teljesen megfelelő

UJ-VUKOVÁRI

arcztisztító kenőcs szeplo, himlőhely, sümör, májfoltok, fakadékok, torróssági pürsenések, orrvörösségek és minden egyéb arczvirágások ellen, valamint az

uj-vukovári

bőr-tisztító szappan mely az arczenőccsel a használati utasítás szerint alkalmazva, még korosabb egyéneknek is viruló és fiatal kinézést kölcsönöz.

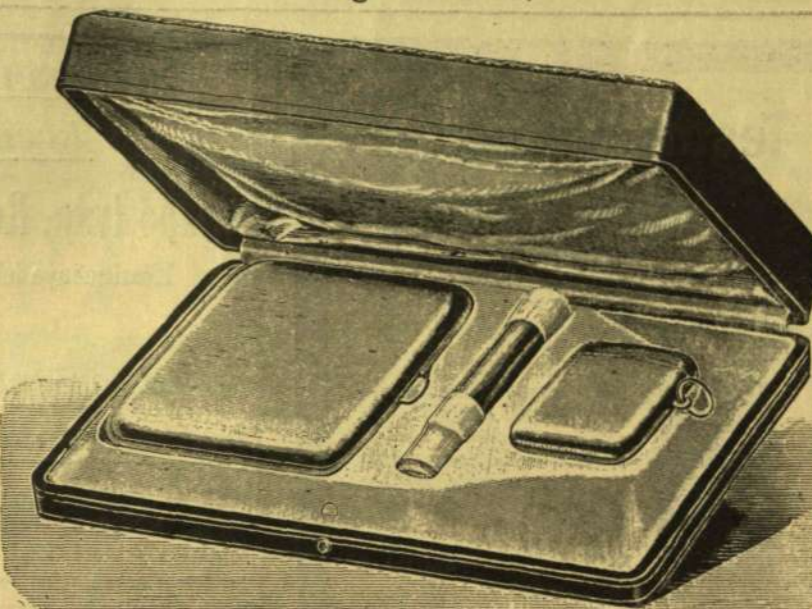
Egy nagy tégely ára 1 kor. 60 fill., kisebb 1 kor. szappan 1 kor. Utazásoktól óvakodjunk! Csak **Krajcsovics** által **Vukováron** készített kenőcs valódi. Minden tégelyen **Krajcsovics**, a készítő arcképe látható. 10421

Főraktár: Budapest, Király-utca 12 és Andrassy-ut 26, Török József gyógyszerháza.

Magyarnak Pécs! Németnek Bécs!

Ne vásároljunk külföldön! mert nálam órákat, arany- és ezüst-ékszereket olcsóbban és jobban lehet beszerezni.

A kit szeretünk, a kit tisztelünk annak vegyünk egy gyönyörű kiviteli, valódi ezüst cigaretta-tárczát, szipkát, gyufatartót elegáns tokban,

csak 34 kor.

gyönyörű modern diszitással 40 K, ugyanaz köékitéssel 48 K.

SCHÖNWALD IMRE

magyar órásmester és ékszergyárosnál, Pécssett 2. sz.

Elragadó szép

bérmálási ajándéktárgyak mesés választékban.

Ingen és bérmentve küldöm nagy képes árjegyzekemet bárkinek, ki érte ir; a meg nem felelő árúért a pénzt visszaadom. Több mint 20,000 elismerő-levél a világ minden részéről. 10382

Igen hatáson vér-szegénység, sápkor, neurasthenia esetei ben. Egy füveg ára 2.40 kor. Egy 6 füveg tartalmazó postaláda 12.12 kor. franco küldve.

Főraktár Budapesten: Török József gyógyszerháza. Továbbá a készítőnél: **Rozsnyay Mátyas** gyógyszerháza Aradon, Szabadság-tér, valamint minden más gyógyszerházaiban.

Rozsnyay
vasas
china
bora.

A Rozsnyay-féle vasas china bor egyike a legelterjedtebb és leghatásosabb gyógyboroknak. Magyar édes borral készítve, a külföldi készítményekkel nemcsak kiállja a versenyt, hanem azokat felül is mulja. Vérszegénységnek különösen ajánlható. Számos elismerő nyilatkozat. Több kórházban van alkalmazva. 9413

Telefon 15—56.

Lawn-Tennis Labdák tucatja Ft. 3.50 tól.

Lawn-Tennis középhalók drb. 3 firtól.

Lawn-Tennis ütők-darabja 3 firtól.

Lawn-Tennis Szemtelan UJ ANGOL-JÁTEKOKAT TARTALMAZÓ. KÉPES ÁRJEYZÉK kívánatra díjmentesen.

Seffer Antal ipartelepe es angol sportjátékok gyári raktára Budapest, Károly-utca, bolt szám 12 (Központi város ház épület.)

Függ-ágyak Fehér ruhaterítő kötélek Lóhalók Zsákok Halók, bármily fajta

Alapítottat 1878.

10151

